

ΕΣΤΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1890

ΕΣΤΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1876

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλλ. σπουδῶν,
ἀξιοθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ Ἐκθέσει τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος
καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1890

ΑΘΗΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

- Arrivon* Χαρ. 'Η νέα φάσις τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου σ. 193. 209.
- Βαλαωρίτου* 'Αρ. 'Ανέκδοτος ἐπιστολή σ. 38.
- Βελέη* Ααζ. Περὶ τῆς νεοελληνικῆς μεταφράσεως τῆς Πεντατεύχου Παράρτ. ἀρ. 34.
- Guizot*, 'Η ἀληθινὴ ἱστορία τοῦ Ῥωμαίου καὶ τῆς Ἰουλιέττας σ. 302.
- Ξενοποῦλου* Γρ. Αἱ περὶ Ζολᾶ προλήψεις σ. 321. 337.
- Παλαυῆ* Κ. Οἱ ποιηταὶ τῆς Ἐπτανήσου. Γεράσιμος Μαρκοῦδης σ. 113. 129.
- Παπαρηγοπούλου* Κ. Ποῖον εἶναι τὸ ἐπαγωγότατον καὶ ἐν ταύτῳ χρησιμώτατον τῶν μυθιστορημάτων σ. 8.
- Πολίτου* Ν. Γ. Χαδίου. Παράρτ. ἀρ. 32.
- Προβλεγγίου* Α. Φιλαδέλφειος ποιητικὸς ἀγών. Κρίσις τῶν ἀγωνοδικῶν σ. 1. 20.
- Σακελλαροπούλου* Σ. Κ. Λόγος εἰσηγήσιος εἰς τὸ μάθημα τῆς λατινικῆς γραμματικολογίας σ. 273. 289. 305.
- Μικροὶ ἄγῳνες* τῆς Ἐστίας. Ποιημάτια πρὸς μετάφρασιν. Παράρτ. ἀρ. 28. 40.
- Δημοσιεύματα*. Παράρτ. ἀρ. 27—40. 42—52.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Πρωτότυπα

- Ἐφραλιώτη* Ἀργύρη. Νησιωτικὰ διηγήματα: 'Η Στραβοκώσταταινα σ. 33. — Μαρίνος Κοντάρης σ. 97.
- Καραβίτσα* Α. 'Η Λυγερή. σ. 10. 27. 40. 52. 72. 81. 106. 117.
- Ξενοποῦλου* Γρ. Σὺν ὄνειρο σ. 17.
- Πραυῆ* Κ. Γ. Αἰγυπτιακαὶ εἰκόνες: 'Η τοιχογραφία τῆς Αἰγυπτίας. σ. 348.
- Χατζοπούλου* Μήτσου. Τὰ πρῶτα δάκρυα σ. 118.

Μεταφράσεις

- 'Αγιος προξενητής σ. 317.
- 'Ο γάμος τῆς Ἀγγελικῆς σ. 134.
- Berthet Elie. 'Ο πατροκτόνος σ. 203.

- Guy de Maupassant*. 'Ο σπάγγος σ. 5.—
Μία χήρα σ. 58.—'Η πεθαμένη σ. 373.
- Karr Alph. Ἀπόπειρα αὐτοκτονίας σ. 366.
- Michelet. Θάνατος ψίλου σ. 151.
- Poe Edg. Ἐλεονώρα σ. 88. 'Ο ἄνθρωπος τοῦ πληθους σ. 297.
- Τουργένιεφ*. 'Ο θάνατος τοῦ Τρόπμαν σ. 67.
- Verne Jules. Ἄνω κάτω. Μετάφρ. Ε. Ρ. Ρ. σ. 145. 161. 181. 197. 214. 229. 245. 260. 281. 293. 312. 328. 344. 359. 376. 385.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

- Βίζηντῶ* Γ. Μ. 'Η καρδιά τοῦ ποιητοῦ σ. 334.—Νύχτα σ. 395.
- Ἀρσίνη* Γ. 'Η Παναγία τοῦ Τιτανῶ σ. 270.—Τὸ ἄγχαλμα σ. 280.—'Ο καθρέφτης τῆς Σουλτάνας σ. 280.
- Ἐφραλιώτη* Ἀργ. Ἐπιγραφή τάφου (ἐκ τῶν τοῦ Wordsworth) σ. 71.
- Μάρσαρ* Δ. Ι. Πικρὴ ἀλήθεια σ. 51. Σὲ μιὰ νεκρὴ σ. 133.—Τὰ πρῶτα χρόνια τῆς σ. 205. Μιὰ μάννα σ. 340.
- Μαρκοῦ* Γερ. Τὰ πρῶτα μου λιανοτράγουδα σ. 45.
- Λανστεράνωις* σ. 142.—Οἱ κάτοικοι τῆς Θεσσαλονίκης σ. 228.—Εἰς τὸ λεύκωμα τῆς Δδος Βελανίτου σ. 356.
- Μαρτζώκη* Στεφ. 'Η ἀγάπη μου σ. 85.
- Πολίτη* Γ. Ἀθήναι σ. 174. Τὸ παραμῦθόν μου σ. 220.—Παράπονο σ. 318.—Γιατὶ ἀγρυπνῶ σ. 375.
- Προβλεγγίου* Ἀρ. Στιγμαὶ ποιητικῆς ἀδυναμίας σελ. 157.—Φῶς ἔς τὸ βουνὸ σ. 189.
- C o r r e e Τὰ τοῖα πουλιὰ 244.
- Lenau Ἐπεὶ τριαντάφυλλο σ. 244.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

- 'Αρχαιολογικαὶ εἰδήσεις. Παράρτ. ἀρ. 29, 30, 33, 42, 45, 46, 47.
- Δωρικὸς ναὸς ἐν Κορίνθῳ σ. 112.
- Αἱ παρὰ τὸ Δέλφον ἀνασκαφαί. Παράρτ. ἀριθ. 31.

Στοιὰ Ἀδριανού σ. 48.
Οἱ τάφοι τοῦ Κεραμεικοῦ σ. 48.
Καστρομίνον Π. Οἰδίπου τάφος. Παραρτ. ἀρ. 44.
Κοντολέοντος Ἀλ. Ἐμμ. Ἐπιγραφή ἐκ Μαγνησίας
Παραρτ. ἀρ. 48.
Πολίτου Ν. Γ. Λόγος εἰσιτήριος εἰς τὸ μάθημα τῆς
ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας σ. 353-369.—Ζεὺς Ἀδαν-
τήρ. Παραρτ. ἀρ. 41.—Οἰδίπου τάφος. Παραρτ.
ἀρ. 44.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Βικέλα Δ. Μιθριδάτης Εὐπάτωρ σ. 177.
Λιδώρ. Ἰησοῦς Χριστὸς σ. 269.
Μαρκόπουλι Μ. Γ. Ἐκκλησιαστικὴ ταραχὴ ἐν Νάξῳ.
86, 102.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ

Ἐνδότερα (τὰ) τῆς Ἀφρικῆς σ. 25.
Μεταξὺ Ὀλύμπου καὶ Ὀσσης σ. 49, 65, 84.
Πόλις (ἡ) τοῦ Πετρελαίου σ. 95.
Φιλιππούπολις (ἡ) σ. 176.
Καρχαδίτσα Α. Κράβαρα σ. 225, 241, 257, 276, 291,
309, 325, 341, 357, 380, 392, 401.
Max O'Rell. Ἀμερικὴ καὶ Ἀμερικανοὶ σ. 55,
122, 139, 155.
Parville H. de Ἐναέριον ταξείδιον εἰς τὸν Βό-
ρειον Πόλον σ. 350.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Βασθαβέλη Γ. Ἡ ἐορτὴ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου ἐν
Βλάτση σ. 61.
Μάνση Γ. Δ. Ἡ πέτρα τοῦ καλογέρου σ. 187.
Μαρκόπουλι Μ. Γ. Ὁ παλιόφυρτος τῆς Πλάκας σελ.
397.
Ταυσεύλη Ἰ. Ἡ ἐθιμα ἐν Κεφαλληνίᾳ: Τὰ πανηγύρια
σ. 221, 237.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἀμερικανικὰ Πανεπιστήμια σ. 43.
Ἀπλουστάτη κρυπτογραφικὴ μέθοδος σ. 62.
Βιομηχανία (ἡ) τοῦ κοραλλίου ἐν Ἰταλίᾳ σ. 77.
Ἐμπόριον (τὸ) τοῦ ἑλεφαντόδοντος σ. 46.
Καπνοφυτεῖαι (αἱ) τῆς Κούβας σ. 158.
Μικρὰ ζητήματα σ. 92.
Νόμος (ὁ) τοῦ Ἀδντε σ. 106.
Ἐργαλιώτη Ἀργύρη. Ἐνας πατριώτης τῆς περασμέ-
νης γενεᾶς σ. 149, 167.
Μητσάκη Μ. Ἑλληνες καὶ Βάρβαροι σ. 13.
Ξεροπούλου Γρ. Ὁ Κόλχ σ. 363.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

Γεῦμα ὄψεως σ. 206.
Ληλητηριώδες (τὸ) δένδρον οὐπάς σ. 61.
Μαργαρίται (οἱ) σ. 253.
Νεώταται ἔρευναι περὶ τοῦ γάλακτος σ. 125.
Τέχνα (τὰ) τοῦ ἡλίου σ. 141.
Δημητριάδου Ρ. Ὁ ὄνος σ. 250, 267.
Ρουσοπούλου Θ. Α. Τὸ κονιάκ σ. 286.
Flammariou C. Ὁ γρόλλος σ. 170.
Φλωρῶ θ. Χ. Τὰ λουτρά σ. 29.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ: Ποῦ κείνται οἱ Παρῆσιοι: σελ. 15.—
Στοργὴ πελαργοῦ 15.—Ἀντικατάστατης ποιητῆς 15.
—Θῦμα τῆς φαντασίας 31.—Βασιλικὴ μεταμέλεια
31.—Πνευματικὴ ἰδιοκτησία 47.—Γυνὴ σώττειρα

47.—Μέθη ἐκ νάρθας 47.—Ἡρωὶς μοναχὴ 63.—
Γατοκομειὸν 63.—Ἀποτέρωσις τῶν νεκρῶν 79.—
Νέξ Ἀμερικανικὴ πολιτεία 79.—Ἐκμετάλλευσις
τῆς ἀνθρωπίνης ματαιότητος 79.—Ζωντανὰ λυ-
χνία 95.—Αἱ ξανθὰ 111.—Ἀμερικανοὶ ἑκατομυ-
ριοῦχοι 111.—Πόσας τρίχας ἔχομεν εἰς τὴν κε-
φαλὴν 111.—Τὸ δηλητήριον τοῦ ἀνθρωπίνου σιέλου
127.—Ὁ σύλλογος τῶν δεκατρεῶν 127.—Ὁ βα-
σιλικὸς οἶκος τῆς Δανίας 127.—Ἐμπόριον θηρῶν
127.—Γινῶμαι περὶ τοῦ καμπανίτου 127.—Νέα
θεωρία περὶ τῆς νκυτίας 143.—Οἱ παγκόσμιοι σι-
δηρόδρομοι 143.—Ἡ μακροτάτη τῶν ἐπιστολῶν
143.—Ὁ πλουσιώτατος λαὸς 143.—Αἱ ζημίαι τοῦ
πολέμου 159.—Ἡμερολόγιον τοῦ Βεστέδεν 159.—
Ὁ Ἀμερικανὸς κολυμβητῆς 159.—Ζήτησις ὑπερ-
ρετριῶν 159.—Εἰκονογραφημένοι λόγοι 159.—Πέ-
θηκοι θαλασσοπόρευτες 175.—Πόλεμος κατὰ τῶν ἐξώ-
μων ἐσθῆτων 175.—Ὁ κεραυνὸς καὶ ὁ σιδηρόδρομος
191.—Ἡ Κλεοπάτρα 191.—Μεγαλοερρσύνη σκύ-
λου 191.—Ὁ ἠλεκτρισμὸς τοῦ στομάχου 191.—Ἡ
γουτταπέρακα 207.—Νέος συρμὸς 207.—Ἄλλος
συρμὸς 207.—Χρυσὸν καὶ χρυσόβουλα 223.—Ἐλ-
ληνικὴ ἐπιστολὴ Σλειμάν 239.—Ποίησις καὶ μα-
θηματικά 239.—Πομπηίας ἀνασκαφαὶ 239.—Τυ-
χηρὸς ποιητῆς 239.—Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τῆς
Σωτηρίας 255.—Ὁ Ἀλφόνσος Κάρο καὶ ὁ θηρέτης
Πλόκ 255.—Τὸ κρινολίον 255.—Γάμος ἐκ γρά-
φωγωνίας 256.—Πρωτοελληνικὴ μονομανία 256.—
Ἰησοῦς Χριστὸς 271.—Κόνες σωτήρες 271.—Με-
τὴν κεφαλὴν κάτω 271.—Πόλις κυνῶν 287.—Ἀπὸ
Σκόλλης εἰς Χάουδεν 287.—Ἡ θεοκατεία τῆς φθί-
σεως 287.—Κινεζικὰ νομισματά 303.—Θαυμα-
σιὰ γενεῆς 303.—Ἡ ἀρχαιότης καὶ ὁ Ἑλγίνος 319.—
Ἀυταπάρνησις δημοσιογράφου 335.—Σπαρτακιδὸν
δογμα 335.—Εἰδύλλιον ἐντὸς κιθωτίου 351.—
Ἀναζήτησις κληρονόμου 151.—Ἱστορία θηρέτου
351.—Νοστιμωτάτη δίκη 367.—Χειρουργικὸν
θαῦμα 367.—Ἐδίσων νέον θαῦμα 367.—Οἱ με-
γάλοι ἄνδρες καὶ ἡ γραφὴ των 367.—Ὁ πατήρ τοῦ
Γαυδέτα 383.—Τὸ τρώγει εἰς Παρισίνος 383.—Ὁ
γρηαιότερος τῶν τυπογράφων 383.—Ἡ κοῦκλα καὶ ὁ
συρμὸς 383.—Ἡ εὐτυχία τοῦ ζῆν 383.—Τολστοβῆτ
384.—Ἡ βίβλος τῶν κατνιστῶν 399.—Ἡ μυσιπία
τῶν ζώων 399.—Προσώτερον θῆρον 399.—Αἱ ἐπι-
θυμίαι τοῦ Ἑσδὸ 399.

ΧΡΟΝΙΚΑ. 15. 31. 47. 63. 79. 95. 111. 128. 144.
139. 175. 191. 207. 223. 240. 256. 272. 288.
303. 319. 335. 352. 368. 399.

ΠΑΝΤΟΙΑ. 16. 32. 47. 63. 80. 112. 160. 176. 192.
240. 272. 288. 303. 319. 336. 352. 400.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ 16. 32. 47. 63. 80. 96. 112. 128.
143. 160. 192. 208. 224. 272. 319. 400.

ΕΛΘ Κ' ΕΚΕΙ 16. 32. 48. 64. 80. 96. 112. 128.
143. 160. 176. 192. 208. 224. 240. 256. 272.
288. 304. 320. 336. 352. 368. 384. 400.

ΤΡΕΙΣ ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ. 16. 32. 48.
64. 80. 96. 112. 128. 144. 160. 176. 192. 208.
224. 240. 256. 272. 288. 304. 320. 336. 352.
368. 384. 400.

ΕΝ ΠΑΙΓΝΙΔΙΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ.
16. 48. 80. 112. 144. 176. 208. 230. 272. 333.
386. 368. 400.

EIKONES

Ἀνά τὴν Ἀνατολήν. Ἡ Φιλιππούπολις καὶ οἱ τρεῖς
λόφοι τῆς σ. 169.—Τὸ κέντρον τῆς Φιλιππουπό-
λεως σ. 169.—Βουλγάροι χωρικοί σ. 192.—Χω-
ρικὰ τῆς Ῥοδόπης σ. 152.—Ὁ Βόσπορος σ. 368.
Ἀνά τὴν Ἑλλάδα. Ὁ λιμὴν τῆς Ζέας ἐν Πειραιεὶ σ.
9.—Ἡ λεωφόρος Αἰγέως ἐν Πειραιεὶ σ. 9.—
Στοιὰ Ἀδριανού σ. 40.—Ὁ Κεραμεικὸς σ. 40.—
Ἡ Κλαμαπάκα σ. 72.—Λωρικός ναὸς ἐν Κορίνθῳ
σ. 101.—Ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν σ. 136.—
Ἡ Πρόνοια καὶ ὁ σιδηροδρομικὸς σταθμὸς Ναυ-
πλίου σ. 153.—Τὸ παλάτιον τοῦ Κυβερνήτου ἐν
Ναυπλίῳ 224.—Τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ μουσεῖον σ. 265.
—Τὸ μνημεῖον τοῦ Δ. Ὑψηλάντου ἐν Ναυπλίῳ
σ. 393.
Ἄνω κάτω. σ. 142. 152. 161. 168. 184. 185. 197.
200. 216. 217. 232. 233. 248. 249. 261. 264.
281. 285. 294. 296. 312. 313. 328. 329. 344.
345. 360. 361. 376. 379. 385. 389. 402.
Ἀθῆναι σ. 174.
Αἰγυπτία Εἰκ. I. Μπλόκ σ. 225.
Ἀλώνιον (εἰς τὸ) Εἰκὼν Βάδνιτς σ. 25.
Ἀμάραντα σ. 250.
Ἀνδριάς (ὁ) τοῦ Λουδοβίκου Α' σ. 201.
Ἀποστακτῆριον κονιάκ σ. 286.

Ἀσκληπιοῦ κεφαλὴ σ. 32.
Δάση (τὰ) τῶν τροπικῶν σ. 89.
Ἐαρινὰ ἀρώματα. Εἰκ. Α. Βέλε σ. 241.
Θερινὴ ἡμέρα σ. 57.
Ἰνδὸς ἀσκητῆς σ. 49.
Καλλιτεχνικὰ κοσμήματα σ. 1. 15. 17. 19. 33. 39.
49. 65. 81. 87. 94. 97. 113. 129. 140. 145.
157. 158. 190. 193. 209. 213. 225. 228. 241.
257. 273. 289. 305. 321. 353. 358. 375. 385.
Κουνέλια (τὰ) Εἰκ. Μυνιέρου σ. 105.
Μελαγχολικὴ (ἡ) σ. 321.
Μικρὸς Τροφοδότης (ὁ) Εἰκ. φρ. Δθόρακ σ. 88.
Παιγνίδια σ. 16. 48. 90. 112. 143. 176. 208. 240.
272. 303. 336. 368. 400.
Πάπας Λέων Η' σ. 17.
Παρηγορία Εἰκ. Κ. Μπέδου σ. 73.
Πατινάδα. Εἰκ. Χαῦδεν σ. 1.
Πινακογράφτης (ὁ) σ. 377.
Πτωχὸς ποιητῆς (ὁ) Εἰκ. Τζέδου σ. 137.
Στέφανος Κουμζουόδης σ. 305.
Φιλανθρωπῶσαι σ. 209.
Χαρμόσυνον ἄγγελμα. Εἰκ. Μόργαν σ. 120—121.
Χορεύτρια (ἡ) Εἰκ. Βωτιτὲ σ. 297.

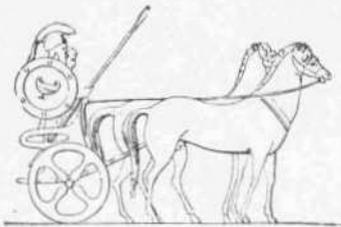
ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΕΞΑΜΑΝΙΑΝ ΤΟΥ 1890.

Ἄννινος Χαράλ. — Βιζυηνός Γ. Μ. — Βικέλας Δ. — Βλάχος Α. Σ. — Δημητριάδης Ῥαϊνόλδος.
— Δροσίνης Γ. — Ἐφταλιώτης Ἀργύρης. — Κακλαμάνος Δ. Γ. — Καρκαβίτσας Α. — Λάμπρος Σ.
Π. — Μάργαρης Δ. Ι. — Μαρκοῦς Γερ. — Μαρτζώκης Στέφ. — Μιτσάκης Μιχ. — Ξενοπούλος Γρηγ.
— Παλαμᾶς Κωστῆς. — Παπαρηγόπουλος Κ. — Πολέμης Ι. — Πολίτης Ν. Γ. — Προβελέγιος Ἄρ.
— Ρουσόπουλος Ο. Α. — Σακελλαρόπουλος Σ. — Φλωρᾶς Θ. Χ.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Ἄλεξάκης Ἐπ. — Βασδραβέλης Γ. — Βελέλης Λάζ. — Καστρομένοσ Π. — Κοντολέων Ἄλ. —
— Λουκίδης Περ. — Μάνσης Γ. Δ. — Μαρκόπουλος Μιχ. Ἰακ. — Μελετόπουλος Χ. — Μυλωνᾶς
Κ. — Πατρικίος Β. — Πρασᾶς Κ. Ι. — Ῥαφαήλ Ε. Ρ. — Τσιτσέλης Ήλ. — Χατζόπουλος Μῆτσος.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΟΣ ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

ΚΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΟΔΙΚΩΝ (1)

Φιλόμουςος ὁμήγηυρις,
Εἰς χώραν ὅπου ἡ μὲν ἐπιστήμη τοῦ κελοῦ
δὲν διδάσκειται ἀκόμη, ὅπως ἀλλαχοῦ, ἐν τῷ
Πανεπιστημίῳ, ἡ δὲ κριτικὴ ἐπιστήμη δὲν κα-

ροῦντές πως τὴν ἔλλειψιν ταύτην, ὅταν οἱ ἐκά-
στοτε κριταὶ ἐπιτελοῦσιν εὐσυνειδήτως τὸ ἑαυ-
τῶν καθήκον. Διότι αἱ παρ' αὐτῶν ἐκφερόμεναι
καλλιτεχνικαὶ παρατηρήσεις καὶ εἰλικρινεῖς

ΠΑΤΙΝΑΔΑ
Εἰκὼν Χαροῦ.

τέλαθεν ἀκόμη ἐν τῷ τύπῳ τὴν ἐπίσημον καὶ
μόνιμον αὐτῆς θέσιν, μεγίστης ὠφελείας πρόξενοι
γίνονται οἱ ἀγῶνες οἱ ποιητικοί, ὡς ἀναπλη-

συμβουλαὶ καὶ ὁδηγίαὶ δύνανται κατὰ τὸ μάλ-
λον ἢ ἥττον νὰ χειραγωγῆσωσι τοὺς νεαροὺς
καὶ πρωτοπείρους ποιητὰς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς
ἀληθείας. Διὰ τοῦτο μέγας ἔπαινος καὶ τιμὴ
ὀφείλονται εἰς τὸν φιλόπατριν καὶ φιλόμουσον
ἄνδρα τὸν καθιερώσαντα τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἐκ

(1) Ἀνεγνώσθη ἐν τῷ Ζαπτεῖῳ μεγάρῳ τῇ 10ῇ
ἰουνίου ἐ.ε. ὑπὸ τῷ εἰσηγητοῦ κ. Ἄριστ. Προβελέγιου.

τῆς εὐγενούς ἀμίλλης τοῦ ὁποίου εὐχόμεθα, οὐ μὴν ἀλλὰ κ' ἐλπίζομεν, ὅτι θέλουσιν ἀναπτέλει ἔργα ἄξια καὶ τὴν ἡμετέραν ποίησιν νὰ ζωογονήσωσι καὶ κοσμήσωσι καὶ εἰς τὸν φιλόκαλον ἀγωνοθέτην νὰ περᾶσιν ἀφορμὴν χαρᾶς καὶ ὑπερηφανείας.

Ἄξιοσημείωτον εἶνε τὸ ἐφετεινὸν ποιητικὸν διαγώνισμα διὰ τὴν ἐπικρατήσιν τῆς δημώδους γλώσσης. Διότι ἐκ τῶν προκειμένων τριάκοντα καὶ ὀκτώ συλλογῶν ὀλίγαι μὲν εἶνε γεγραμμέναι εἰς πτωχὴν καὶ μετρίαν καθαρεύουσαν, αἱ πλεῖστα δὲ, καὶ δὴ αἱ κράτισται, εἰς δημῶδη. Ὡστε καὶ ἡ περίστασις αὕτη εἶνε τεκμήριον, ὅτι ὁ πρὸ πολλοῦ μεταξὺ τῶν δύο ἰδιωμάτων ὑφιστάμενος ἀγὼν, ἤρξατο ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν σιωπηλῶς λυόμενος ὑπὲρ τοῦ δημῶδους. Ἡ καθαρεύουσα, ἦν, ὡς ἀνθος θερμοκηπίου, ἐκαλλιέργησαν ἐν τοῖς σπουδαστηρίοις αὐτῶν οἱ λόγιοι, ἐκλείπει βαθμηδὸν, καὶ ἡ λύρα στέφεται μὲ τὸ ἀκαίριον καὶ εὐώδες ἀνθος τῆς δημῶδους. Ἡ δὲ ἀνακαίνισις τῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως, ὑπὲρ ἧς πολλοὶ καὶ καλοὶ ποιηταὶ εἰς μάτην ἐμόχθησαν, ταφέντες ὑπὸ τὰ ψυχρὰ σαβανα τῆς καθαρευούσης, βεβαίως θέλει ἐπιτευχθῆ ἐν μέλλοντι χρόνῳ διὰ τῆς δημῶδους. Διὰ ταῦτα θέλει ἐγκεντρισθῆ εἰς τὸ ἀσθενικὸν καὶ ἐσιατραφικὸν δένδρον τῆς ποιήσεως μᾶς νέος καὶ εὐρωστος χυμὸς, ὁ χυμὸς τῆς ἀληθοῦς ποιήσεως, τῆς ὑποίας τὸ ἰδεῶδες κυφορεῖται εἰς τὰ σφριγῶντα σπλάγχνα τῆς δημῶδους γλώσσης. Τὸ ἐρατεινὸν τοῦτο ἰδεῶδες ὑπνώττει ἐκεῖ, ὡς ἡ μαγευμένη βασιλοπούλα τῶν παραμυθίων, ἀναμένουσα τὸν τολμηρὸν ἐραστὴν, ὅστις μ' ἐν διαπυρον φίλημα θέλει ἀφυπνίσῃ αὐτὴν εἰς τὸν ἄφατον κόσμον ἑλληνικοῦ φωτός καὶ ἀρμονίας.

Ἄλλ' ἔλθωμεν νῦν ἐπὶ τὰ παρόντα. Τριάκοντα καὶ ὀκτώ συλλογαὶ! ὁποῖος ποιητικὸς ὄργανός, ἀλλὰ καὶ ὁποῖα ποιητικὴ πτωχεία! Διότι ἐκ τῶν εἴκοσι περίπου χιλιάδων στίχων οὗς διεξήλθομεν, πεντακόσιοι καὶ χίλιοι μόλις εἶνε προῖον γνησίας ποιητικῆς ἐμπνεύσεως. Πλὴν τοῦτο δὲν πρέπει νὰ μᾶς ζενίξῃ οἱ καλοὶ ποιηταὶ ἦσαν καὶ ἔσονται ἐν παντὶ καιρῷ σπάνιον χρῆμα. Ἐν βλέμμα εἰς τὸν φορυτὸν τῶν στίχων τούτων θὰ ἴρκει πρὸς βεβαίωσιν τῆς ῥήσεως, ὅτι οἱ ποιηταὶ εἶνε ἀυτάρεστοι καὶ μάταιοι, τυφλοῦμενοι τοσοῦτον ἐκ τῆς στοργῆς πρὸς τὰ ἴδικ τέκνα, ὥστε ὄχι μόνον νὰ μὴ ἀντιλαμβάνονται τῆς δυσμορφίας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ τολμῶσι νὰ πῆμψωσιν αὐτὰ εἰς ἀγῶνα κάλλους.

Τοιαῦτα ἀνάπηρα τέκνα ματαίων πατέρων εἶνε καὶ αἱ ἐξῆς συλλογαὶ τοῦ παρόντος ἀγῶνος:

Θυέλλαι, Πόθοι, Νεφέλαι, Ἐθνικὰ ἄσματα, Φυλικοί παροξυσμοί, Φύσθην μίγδην, Βιωτικά, Στίχοι τῆς καρδιάς, Διάφορα ποιήματα, Τὰ πάρορα. Τὸ χάος, Μολπὰ μείρακος, ὁ Γιάννης

καὶ ἡ Δέσπω, ἡ Ἐσπερίς, Πεντηκονταετηρίς, Ἡ καρδιά μου, Γέλοια γιὰ γέλοια, Ἄνθη καὶ χουσαλλίδες, Νέφη καὶ αἰθρία, Στόνοι καὶ δάκρυα, Μεληδόνες, Ἕγνος εἰς τὴν Ἀἴθλον, Ἀπάντησις εἰς τὸ φιλαδέλφειον ποιητικὸν διαγώνισμα, Ἡ ὡμορφή, Σπινθήρες.

Νομίζομεν, ὅτι ἡ ἐπεικειστέρα περὶ αὐτῶν κρίσις λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς ὑπομονῆς τῶν φιλομούσων ἀκροατῶν, εἶνε ἡ σιωπή. Ἐν δὲ ποίημα, τὰ Γρατζουνίσματα ἀποκλείεται τοῦ ἀγῶνος, ὡς συγκείμενον ἐκ στίχων ὀλιγωτέρων τοῦ ἀριθμοῦ, ὃν ὀρίζει ὁ ἀγωνοθέτης.

Μετὰ τὰ ἀδόκιμα ταῦτα ἔργα, ἀνερχόμεθα εἰς τὴν βαθμίδα τῆς μετριότητος. Ἐνόσω τὸ «Γνωθὶ σαυτὸν» εἶνε τόσον δύσκολον παρ' ἀνθρώποις, θὰ ὑπάρχωσι καὶ ποιηταὶ καταναλίσκοντες πολὺτιμον χρόνον εἰς συγγραφὴν μετρίων ποιημάτων. Ἄλλ' οὐδὲν ἀπρεπίστερον, ἀχρηστότερον μετρίου ποιήματος. Μία μετρία εἰκὼν, ἐν μέτριον ἄγαλμα δύνανται τουλάχιστον νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς στολισμὸν καὶ ἐξωραϊσμὸν αἰθουσῶν καὶ διαδρόμων καὶ εἰσοδῶν φιλοκάλου οἰκίας, ἀλλ' ἐν ποίημα μέτριον δὲν ἔχει οὐδένα λόγον. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀνάγονται αἱ ἐξῆς συλλογαί.

Λυρικόδικαια, συλλογὴ λυρικῶν ποιημάτων. Ὡν τὰ μὲν εἶνε γεγραμμένα εἰς δημῶδη, τὰ δὲ εἰς καθαρεύουσαν· ἀλλ' οὐδετέρων ἐπίσταται καλῶς ὁ γράψας. Ἡ ποιησις του εἴτε ὑπὸ τοῦ ἔρωτος εἴτε ὑπὸ ἄλλων αἰσθημάτων ὑπαγορεύεται, σπανιώτατα ἐξέρχεται τῆς ἄλωσης ἐκείνης, ἔνθα ἡ μετριότης περιστρέφεται κατατρίβουσα τὸ ἦδη τετριμμένον ἄχυρον. Ἐν μόνον κομψὸν ποιημάτιον, Villanelle, ὡς ἐκ τοῦ ρυθμικοῦ αὐτοῦ εἶδους, καλούμενον, ἠλιεύσαμεν ἐκ τῆς ὅλης συλλογῆς:

Villanelle

Μέσ' ἐς τὸ νησί τ' ἀντικρυθὸν
ἄχ, ἀγαπούσα, τ' ὄρφανό,
μιά λυγερή, μιά κόρη.

Χρόνια πολλὰ 'ς τὴν ξενιτειά
περνοῦσα θάλασσα πλατειά,
ξένα χωριὰ καὶ ὄρη.

Κι' ὅταν ξανάλθα 'ς τὸ νησί,
ἄχ, ἡ καρδιά μου τὸ μισεῖ,
δὲν εὐρήκα τὴν κόρη.

Σταυρὸ μου δεῖξαν 'ς τὸ βουνό,
μόλις ἐβγήκα τ' ὄρφανό,
'ς τοῦ καρδιοῦ τὴν πλώρη.

Νησί μου, τώρα ἔχε 'γαῖα,
δέξε με πάλι ξενιτειά,
καὶ κτύπα θάλασσα πλατειά
τοῦ καρδιοῦ τὴν πλώρη.

Ἄνθη καὶ φύλλα ἐπιγράφεται ἑτέρα συλλογὴ, ἐν ἣ εὐρίσκομεν ὀλίγους σπινθήρας ὑπὸ πολλῆν αἰθάλην. Καὶ ἐν τούτοις ἐν μόνον ποίημα φαίνεται ἡμῖν ἄξιον λόγου, τὸ ἐπιγραφόμενον:

Ἡ παλαιὸς μου σύντροφος

Μικρὸς μικρὸ σ' ἀπήνησα, πλατάνι φουντωμένο,
'ς τοῦ ποταμοῦ τὴν ἀκρὴ ψηλὸ καὶ κυρτωμένο.
Καὶ τώρα ξαναπέρασα ἀπὸ τὸ ἴσιό μέρος,
νὰ ἰδῶ καὶ σὺ ἀνέγινες ὡσάν ἐμένα γέρος,
νὰ ἰδῶ ἂν σοῦ μαθήσανε τὰ φύλλα σου οἱ χρόνοι,
νὰ ἰδῶ ἂν ἐφυγεν ἀλλοῦ τῆς νιότης σου τ' ἀηδόνι,
καὶ καθὼς πρὶν ἂν τραγουδᾷ καὶ τὰ φτερᾷ ἀπλόνοι,
ἀπὸ τὸ τὸ ἔνα σου κλωνί χαρούμενο εἰς τᾶλλο.
Καὶ σ' εὔρα, σύντροφε παλῆ, ὠραῖο καὶ μεγάλο,
σ' εὔρα μὲ φουντωτὰ κλωνιά καὶ μὲ καινούργια χάρι
σ' ἄφηκα σάν κ' ἐμὲ παιδί καὶ σ' ἡῦρα παλιχάρι.
Ἄχ, δός μου τώρα, σύντροφε, ὀλίγον ἴσκιον, δός μου,
τώρα ποῦ ξεριζώθηκα 'ς τὴν ἔρημον τοῦ κόσμου,
καὶ μὲ κολᾷ ἀκούραστο τοῦ βίου μας τὸ ῥέμμα,
ἀφῶ μου ρούφησε τὸ πᾶν, τῆς νιότης μου τὸ αἶμα!
Ἀκόμη θέλω μιά κ' ἐγὼ φορὰ νὰ τραγουδήσω,
τὴν πολυτένακτη ζωὴν πρὶν νὰ παραστήσω,
νὰ πῶ δύο λόγια: «Τὰ βουνά, τὰ δένδρα ὑπομένου
καὶ κάτ' ἀπὸ τὸ ἴσκιον των οἱ ἄνθρωποι διαβαίνουν».

Αἱ τέσσαρες στιγμαί. Οὕτω μεταβαπτίζει ἕτερος ποιητὴς τὸς τέσσαρας ὠρας τοῦ ἔτους, ὡς περιγράφει διὰ στίχων μετρίων, πλημμυρῶν κάποτε καὶ ἐν γλώσσῃ δημῶδει, ἦν ἀτελῶς γνωρίζει, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἔγραφεν, «ἡ φωτιὰ ξανθίζει τὸ χρῶμα των,» «τὰ πουλιά ξεκινοῦν τὸν ἥλιον,» «ἡ ἀνεμοζάλη μπουμπουνίζει τὸ πλοῖον.» Ἐκτὸς τούτου μεταχειρίζεται καὶ λέξεις τῆς καθαρευούσης οἷον: «δὲ, πλὴν, ἐν ματι, τὸν στέφανον τοῦ κάλλους, στόνους, κλάδους, γλαυξ.» Καὶ ὁμοῦς διὰ μέσου τῶν ἀκανθῶν τούτων προκύπτει ὡς ἀνθύλλιον ποιητικὴ τις ἀφέλειξ καὶ λιτότης καὶ ἀγαπη πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον. Διὸ ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ παραθέσωμεν ἐκ τοῦ ὅλου μίαν μόνην εἰκὼνα.

Περίλυπα συνάζονται τὰ μαῦρα χελιδόνια
κ' εἰς τὸν ἀέρα ἀφίπουνε τὴ θλιβερὴν λαλιά των.
Θὰ ταξιδεύσουν τὰ φτωγὰ μακρὰ μακρὰ 'ς τὰ ξένα,
μόνας ὁ ἀρήσουν τῆς φωλιαῖς γιὰ τὴν ἐλθούσῃ των.
Χελιδονάκι, ὦρα καλή, ὁ ἥλιος τὰ φτερά σου
πάντοτε 'ς τὸ ταξεῖδι σου γλυκὰ νὰ σοῦ ζεσταίνῃ.
Μακρὰ ἀπὸ σὲ ἡ χειμωνιά, μακρὰ τ' ἀστροπελέκι,
ἀλύπητο εἰς τὴν φωλιά ὁ πλάστης νὰ σὲ φέρῃ.
Ὁ πελαργὸς ὁ σοβαρὸς τὸν σύντροφο θὰ κάμῃ,
εἰς τὸ μακρὸ ταξεῖδι των, 'ς τῆς θάλασσας τὸ κῆμα.
Ἐμπρὸς μὲ ταῖς φτεροῦγές του τὰ σύννεφα ξεσχίζει
καὶ δρόμον ὀλογάλανο 'ς τὰ χελιδόνια ἀνοίγει.
Σὰν καπετάνιος ποῦ καρδιά δίδει 'ς τοὺς ἐπιβάτας,
ὅταν 'ς τὸ μαῦρο πέλαγος τὸ κῆμα σκάπτει λάκκου,
κι' ἀνεμοζάλη φοβερὴ τὸ πλοῖον μπουμπουνίζει,
κι' ὁ πελαργὸς ἀτάραχος 'ς τοῦ ταξιδιοῦ τὰ νέφη,
ζωὴ κ' ἐλπίδες ἀπειραῖς 'ς τὰ χελιδόνια δίδει.

Ἐμπνεύσεις. Ἡ συλλογὴ αὕτη εἶνε γεγραμμένη εἰς καθαρεύουσαν. Τὸ πρῶτον ποίημα «εἰς τοὺς γάμους τοῦ διαδόχου» εἶνε μεστὸν ἐφημεριδογραφικῆς πεζολογίας καὶ ἀφορήτου κόμπου λέξεων. Καθόλου δὲ ὁ ποιητὴς καὶ ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς δεικνύει μὲν στιχογραφικὴν τινὰ ἐμπειρίαν, οὐδέποτε ὁμοῦς αἰρεται ὑπερᾶνω τοῦ μετρίου. Ἐν ἕσση μόνον «Πρόσκλησις» εἶνε καλόν, ἀλλ' εἶνε ἀπήχησις τῶν Ἰρλανδικῶν μελωδιῶν τοῦ Moore.

Πρόσκλησις

Ἐλθέ, νεῆνις, φύγωμεν τῶν πόλεων τὸν κρότον,
μακρὰν των ἀναπνεύσωμεν ἀέρα καθαρὸν,
ἐκ τῆς πνοῆς ἀμόλυτον ἀρχόντων καὶ εἰλώτων,
ἐκ τοῦ θορύβου ἀσπίλων παθῶν αἱματηρῶν.

Τὸ κῆμα λάμπει ἤρεμον, πνοῆ ζεφύρ' οὐρία,
ἀσπυεὶ τοῦ δελφίνος μᾶς τ' ἀνήσυχα πλευρά.
Πρωρεὺς ὁ ἔρωσ, θὰ πληροῖ ἡ τέρψις τὰ ἰστία,
καὶ ἡ ἐλπίς τὸν οἶακα θὰ στρέφει ἐν χαρᾷ.

Ὡ, μόνον εἰς τὸ πέλαγος, ἐπάνω τῶν κυμάτων,
τὸ ἄωτον γενόμεθα ζωῆς ἀληθινῆς.

Ἐκεῖ ὁ νοῦς ἐλεύθερος ματαίων φαντασμάτων
εἰς σκέψεις μόνον αἰρεται μεγάλας, εὐγενεῖς.

Ἰπάγωμεν, τὸ ἄστατον ὅπου μᾶς φέρῃ κῆμα,
ἄστατου τύχης παίγνια: ἀρκεῖ ν' ἀκολουθῆ,
ὁ ἔρωσ τὸ πλανώμενον ψυχῶν ὀδῶν βῆμα,
καὶ ὄλ' ἡ φύσις καθ' ἡμῶν ἄς ἀναστατωθῆ.

Ἀρκεῖ εἰς τῶν βλεμμάτων σου τὸ κάτοπτρον τ' ὠραῖον,
ν' ἀντανκλάται πάντοτε γαλήνη καὶ χαρὰ,
ἀρκεῖ ἐκ τῶν πυρίνων σου καὶ μαγικῶν χειλέων,
αἰσθημάτων νὰ ῥέωσιν ἀγάπης τρυφερά.

Μακρὰν, μακρὰν εἰς ἔρημον παράλιον, φιλάτη,
ὅπου δὲν φθάν' ὑπάγωμεν τοῦ κόσμου ἡ βοή,
ὅπου τὸ τέρας τὸ στυγρὸν τοῦ φθόγου δὲν φρούττει,
καὶ ῥέει ὡς ῥυάκιον ἀνθῶνος ἡ ζωὴ.

Ἰπὸ καλύβην ταπεινὴν, ἀνάκτορα ἐγγύς σου,
τοῦ ἀμοιβαίου ἄρτου μᾶς τὸν ἄρτον τὸν ξηρὸν
θὰ τρώγωμεν, γλυκύτερον ποικίλων ὄσμων Κροίσου,
θὰ πίνωμεν ἀμβρόσιον ἐκ τῆς πηγῆς νερόν.

Τραχεῖας δὲν θὰ κρούωμεν σκληρῶν ἀρχόντων θύρας,
οὐδὲ θὰ ταπεινούμεθα πρὸ σοβαρῶν βλακῶν,
οὐς παίζουσα ἀνύψωσεν ἡ εὐνοία τῆς Μοίρας,
κ' ἐπλήρωσε τὸ πνευμά των καπνῶν τυραννικῶν.

Ἐλθέ νεῆνις: διατὶ τὸ ὄμμα σου δακρύει,
καὶ ἄνευ ἀποφάσεως ὁ πούς σου προχωρεῖ;
τί πρὸ τοιούτου ἔρωτος νὰ σὲ κλονήσ' ἰσχύει;
δὲν μεταβάλλουν εὐγενῆ καρδίαν οἱ καιροί.

Ἐν τῇ ψυχῇ μου πέλαγος θὰ εὕρῃς αἰσθημάτων,
θ' ἀντλήσῃ εἰς ἀνεξάντλητον ἀγάπης ποταμόν,
θὰ ἴσαι σὺ ἡ σκέψις μου μέχρι στιγμῶν ἐσχάτων,
ὁ μόνος μέγρ' ὑστάτων μου πόθος γλυκῆς στιγμῶν.

Μετὰ τῶν ἄλλων. Ὁ ποιητὴς τῆς συλλογῆς ταύτης ἐπεχειρήσεν ἔργον δυσχερές, ὕμνον εἰς τὴν ἑλληνικὴν παλιγγενεσίαν. Ὁ Πήγασός του ἐκαμφθῆ ὑπὸ τὸ βρῆθος τοῦ θέματος οὕτως ὥστε ὁ ποιητὴς δὲν κατώρθωσεν ἡ ἀπλὴν τινὰ ἐπιτομὴν ἑμμετρον τῆς ἱστορίας τοῦ εἰκοσιένου. Καὶ εἶνε ἀληθεῖς οἱ τελευταῖοι τοῦ Ἕγνου στίχοι, οὗς ἀποτείνει πρὸ τὰς σκιάς τῶν προγόνων:

Ἀποδεχθῆτε δ' εὐμενῶς τοῦ Ἕγνου μου τοὺς φθόγγους,
ἀνεπαρκεῖς μὲν πιθανὸν πρὸς τοῦ σκοποῦ τὸ μέγα,
ἀλλ' ἐκ θερμῆς καὶ εὐγνώμονος καρδίας πεμπομένους.

Διότι ἡ ἔμπνευσις του, ἐστερημένη λυρικοῦ οἴστρου καὶ ἐξαρμακτος δὲν ἴσχυσε νὰ ἐκδηλώσῃ εἰς ἕσση τοὺς παλμούς τῆς πατριωτικῆς του καρδίας· ἀλλὰ καὶ ἡ γλώσσά του εἶνε ἄτνος καὶ ἡκίστα λυρική.

Ἡ ἄγῶν

Σιγῇ, σιγᾶτε' στήθε τὰ πλήθη,
ἀγῶν ἀρχίζει πνευματικὸς,

κατὰ τὰ πάλοι τοῦ ἔθνους ἦθη
ἀγῶν ἐξόχως Ἑλληνικός.

Ἄραϊον εἶνε νὰ ὑπερέχη,
εἰς τὰς δυνάμεις τὰς ἀνδρικός,
εἰς τε τὸν δρόμον σὺ νὰ προτρέχη,
εἰς τε τὴν πάλην σὺ νὰ νικήσῃ.

Ἄλλ' εἶνε μάγος, θεῖα τις χάρις
κατὰ ἀγῶνα ποιητικόν
σὺ πρὸ τῶν ἄλλων τὴν δάφνην ν' ἄρῃς
νὰ στεφανώσῃσαι σὺ ὡς νικῶν.
Φθειρέτ' ἢ ὕλη, θνήσκει ὁ βίος,
φεύγει ὁ πλοῦτος ὁ παγκρατῆς,
ἀλλὰ τὸ πνεῦμα ζῆ αἰώνως.
δὲν ἀποθνήσκει ὁ ποιητής.

Σεμνοὶ προβαίνουν Ἑλληνοδίκαι,
τὸ βῆμα' ἀνέθη Εἰσηγητής·
πῶς συγκινούσι τοιαῦται δίκαι,
ἄχ, τίς νὰ εἶνε ὁ νικητής;
Τρέμουν καρδίαι πύλλων τὰ στήθη
τῶν φιλοτίμων ἀγωνιστῶν.

Οὕτως ὁ ἄνθρωπος ἐποιήθη,
αἰσθημα τοῦτο εἶν' ἀγαστόν.

Ἐληξ' ἡ κρίσις καὶ καταπαύει
ἦδη τὸν λόγον τοῦ κριτῆς.
καλεῖται τῶθλον νῦν ν' ἀναλάβῃ
—ὅποια δόξα!— ὁ νικητής.

Τὸν ὑνομάζου... ἀροκαστήτα.
ἰδοὺ ἐκεῖνος, οἷα χαρά!
εὐδαίμων βαίνει, χειροκροτεῖται,
δάφνη τὸν στέφει, δάφν' ἱερά.

Ἰωνικὰ ἄσματα. Τὸ ποιητικώτερον τῆς συλλογῆς ταύτης εἶνε ὁ τίτλος αὐτῆς. Πόσην ποιήσιν ἐμπερικλείει τὸ ὄνομα Ἰωνία, ἡ μήτηρ τοῦ μεγίστου ἐποποιῦ καὶ ἡ τροφὸς τῆς φοιβόληπτου λυρικῆς ποιήσεως! Ἄλλὰ δυστυχῶς ὁ ἡμέτερος ποιητὴς δὲν φαίνεται κληρονομήσας τὰς μεγάλας ποιητικὰς ἀρετὰς τῶν προγόνων του. Θλιβέται διὰ τὴν δουλοσύνην τῆς πατρίδος του, καυτηριάζει τοὺς βαρβάρους αὐτῆς λυμεῶνας, ἐλπίζει εἰς ἐπιτολὴν καλλιτέρων χρόνων, ἀλλὰ ταῦτα πάντα εἰς τὸν γνωστὸν ἐκείνου συνθηματικὸν πατριωτικὸν τόνον, ὅστις κατέκλυσε ἄλλοτε καὶ κατακλύζει ἐτι τὴν ἡμετέραν ποιήσιν.

Ἰωνικός Μῦθος.

Ἰωνία, βαρὺν ὕπνον ἐκοιμᾶτο πρὸ αἰῶνων
εἰς τὰ μάρμαρα τὰ κούα τῶν ἀρχαίων σου προγόνων,
ἐφ' ὧν ἐκεῖτο εἰς λήθην τόσο παρελθόντος μνήμη
καὶ μὲ πτέρυγας κομμένας ἔμενεν ὡρὰ ἡ μνήμη
τῶν θανόντων ἀθανάτων τὸ ψυχρὸν ἄλλ' ὅμως χῶμα
γόνιμον ἐλπίδων ἦτο, γόνιμον ἀσπρῶν ἀκόμα,
καὶ φωνὴ Ἰερεμίου μετὰ στεναγμῶν πενθίμων
συνεθρήνε με τὰς πίτες τῶν μεγάλων σου ἐρήμων
Φεῦ, ὁ χρόνος πῶς καλύπτει ὑπὸ πέτρας ἐρείπιων
τὸ ἀγέρωχον τῆς δόξης καὶ τῆς φήμης μεγαλεῖον.
Ἄλλὰ πῶς ἀπὸ τὴν κόριν, τὴν σποδὸν ἐκείνην πάλιν
νικητὴν εἰς τὴν ἀγρίαν κατὰ τῶν στοιχείων πάλιν
τὸν ἀγωνιστὴν ἐκ νέου ἀνασταίνει τῆς ἡμέρας
κ' ἵπταται ἡ φήμη πάλιν ὑψηλὰ εἰς τοὺς αἰθέρας.
Ἦλθε χελιδὼν τὸ ἔαρ σήμερον νὰ σοὶ ἀγγείλῃ
μὲ ὡρὰ, ὦ Ἰωνία, ἀλλ' ἐνθουσιάζοντα χεῖλη.
Ἀπεκδύθητι τῆς λήθης τὸν βαρὺν αὐτὸν χιτῶνα
καὶ τὸ ἔαρ ἀναλῦει τοῦ Σιτύλου τὴν χιόνα.
Τὴν γλαυῦδα τὴν ἀρχαίαν περιδύθητι ἐκ νέου
ὑπὸ τὰς πυκνὰς πλατάνους τοῦ βασιλικοῦ Νομαφίου.

Χαίρετε χοροὶ παρθένων, ζωηρῶν Ἀμαρυλλίδων
ἐν τῷ μέσῳ τῶν λειμῶνων τῆς χαρᾶς καὶ τῶν ἐλπίδων.
Τοὺς χορούς σας συνοδεύω μὲ τοὺς παραινούς μου στίχους,
μὲ πάλμους σας συνοδεύω τῆς καρδίας ἐνδομύχου.

Εἰς τὸ μεταξὺ τῶν μετρίων καὶ καλῶν ποιη-
μάτων μετρίμιον τάσσονται αἱ ἐξῆς συλλογαί:

Ὁ ἔρωτας τοῦ κλέφτη, ποίημα ἐπικολυρικόν·
ἡ σκηνὴ ὑπόκειται εἰς Ἰωάννινα ἐπὶ Ἀλῆ πασσά.

Τὴν νεκρὰν Χρυσῆν, τὸ ἀγλαΐσμα τῶν Ἰω-
αννίων, ἀγαπᾷ ὁ παρῆλιξ κλέφτης Λιάκος.
Διότι :

Δὲν μαραίνουε τὰ χρόνια
τῆς ἀγάπης τὸ χορτάρι·
σκεπασμένο μὲς' εἰς τὰ χιόνια
σὰν τὸ ἀδάμαστο θυμᾶρι,
δὲν παγώνει, δὲν πεθαίνει
ἓνα ἥλιο περιμένει,
γιὰ νὰ σχίσῃ τὸ σεντόνι
ποῦ σκεπάζει τὰ κλαδιά του,
καὶ σκορπίσῃ μὲς' εἰς τὸ χιόνι
τὴ μοσχάτη μυρωδιά του.

Ἄλλὰ τῆς κόρης ἐράται ἐπίσης περιπαθῶς ὁ
πλοῦσιος Ἰωαννίτης Δῆμος, φίλος τοῦ Ἀλῆ πασσά,
εἰς ὃν ἀφρόνως ἀναθέτει νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τὸν πα-
τέρα τῆς ὅπως ἐκδώσῃ αὐτῷ τὴν θυγατέρα του
εἰς γάμον. Ἐννοεῖται οἰκοθεν ὅτι ὁ ἀσελγῆς τύ-
ραννος ἐξεμεταλλεύθη τὴν περίστασιν ὑπὲρ ἑαυ-
τοῦ, καὶ μὲ τοὺς συνήθεις αὐτῷ δόλους εἴλκυσε τὴν
ἀπόνηρον παρθένον εἰς τὸ χαρέμιόν του. Πρὸ
τούτου ὁμως ὁ νεαρὸς βοσκὸς Νίκος, διαβαίνων
τυχαίως ποταμόν, σώζει ἀπὸ βεθαίου πνιγμοῦ
τὴν Χρυσῆν, ἥτις πλύνουσα ὠλίσθησε καὶ πα-
ρέσυρθη ὑπὸ τοῦ βαγδαίου βέμβρατος. Καὶ ἦτο
εὐτυχέστερος τῶν δύο ἀντεραστῶν του, διότι
αὐτὸν ἠγάπησεν ἡ κόρη. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ
συλλαμβάνεται καὶ ὁ φοβερός Λιάκος καὶ βί-
πτεται εἰς τὴν εἰρκτὴν τοῦ σεραγίου. Ἄλλ' ὁ
τύραννος φροντίζει μᾶλλον περὶ τῆς ἀθώας πε-
ριστερᾶς, ἣν ἔχει κεκλεισμένην εἰς τὴν κλωθὸν
του, ἢ περὶ τοῦ ἀετοῦ τῶν ὀρέων Λιακου. Ἄλλ'
οὔτε εἰς θωπείας, οὔτε εἰς ἀπειλὰς ἐνδίδει ἡ
κόρη· καὶ νύκτα τινὰ, καθ' ἣν ὁ ἐρωτομανὴς
πασᾶς ἠπλώσεν ἐπ' αὐτὴν τὰς χεῖρας, ἤρπασεν
ἡ Χρυσὴ τὴν καρμὴν ἣν ἔφερεν εἰς τὴν ζώνην
του, ἠπέλιπεν αὐτὸν καὶ ὑρμήσασα ἐρρίφθη ἀπὸ
τοῦ παραθύρου κάτω εἰς τὴν λίμνην.

Τῆς κόρης ἡ παλληγκαριά
εἶχε παγώσῃ τὸν βεζύρη·
ἄλαλος, θεῖαφι εἰς τὴ θωριά,
τοῦχει νὰ δῆ' εἰς τὸ παραθύρι.
Διπλῶνει τ' ἄπονο νερὸ
τὰ ἀφρισμένα τοῦ στεφάνια,
σὰν νὰ πεσῇ ἐκεῖ λαμπρὸ
ἀστὲρι ἀπὸ τὰ οὐράνια.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν κατορθώνει ὁ Λιάκος
μετ' ἄλλων δέκα νὰ δραπετεύσῃ ἐπὶ καϊκίου διὰ
τῆς λίμνης. Ὁ τύραννος λυσσῶν κατηρᾶτο ἀπὸ
τοῦ παραθύρου, ἀλλ' αἰφνης ἔμεινε ἀπολιθω-
μένος.

*Ἐπιτολὴ τοῦ τίτλου

Ο ΣΠΑΓΓΟΣ

Διήγημα

Καθ' ὅλας τὰς λεωφόρους τὰς περὶ τὴν Γο-
δερβίλλην οἱ χωρικοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν
ἐπέστρεφον πρὸς τὴν κωμόπολιν, διότι ἦτο ἡ-
μέρα ἀγορᾶς. Οἱ ἄρρενες προεχώρουν ἡσύχῳ τῷ
βήματι, φέροντες ἐμπρὸς ὅλον τὸ σῶμα καθ' ἑκά-
στην κίνησιν τῶν μακρῶν αὐτῶν βαιθῶν κνη-
μῶν τῶν παραμεμορφωμένων ὑπὸ τῶν βραίων
ἔργων, ὑπὸ τῆς ἐπικλίσεως αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἀρό-
τρου, ἐξ ἧς ἐπέρχεται συγχρόνως ἀνάδασις τοῦ
ἀριστεροῦ ὤμου, διαστροφή τῆς μέσης, ὑπὸ τῆς
δριφύεως τοῦ σίτου, ἥτις ἀνγκυαίνει εἰς ἀπομά-
κρυνσιν τῶν γονατῶν πρὸς εὐρεσιν ἀσφαλούς
βρασεως, ὑπὸ παντῶν τέλος τῶν βραδίων καὶ
ἐπιμόχθων ἀγροτικῶν ἔργων. Ἡ κυανὴ αὐτῶν
βλοῦζα, ἐσκληρυσμένη δι' ἀμύλου, λαμποκο-
ποῦσα, οἰοεὶ διὰ βερενικίου ἐστὶλθωμένη καὶ
κοσμουμένη κατὰ τὸ περιλίμιον καὶ τὰς χει-
ρίδας διὰ μικροῦ περιγραμματος ἐκ κλωστῆς
λευκῆς, ἐγκαιμένη δὲ περὶ τὸν ὀστεῶδη αὐτῶν
κορμὸν, ἐφαίνετο ἀερόστατον, ἐτοιμὸν πρὸς πτή-
σιν, ἐξ οὗ ἐξήρχοντο μίαν κεφαλὴν, δύο χεῖρες
καὶ δύο πόδες.

Τινὲς αὐτῶν ἔσυρον ἀπὸ σχοινοῦ ἀγελάδα ἢ
μόσχον. Αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν, ἀκολουθοῦσαι
ὀπισθεν τοῦ κτήνους, ἐμαστιγόνοιν τὰς πλευρὰς
αὐτοῦ διὰ κλάδου φέροντος ἀκόμη φύλλα, ὅπως
ἐπισπεύσωσι τὴν πορείαν αὐτοῦ. Ἐφερον δὲ ἀνά
χεῖρας μεγάλη κνήστρα, ἐξ ὧν ἐξήρχοντο ἐδῶ
μὲν κεφαλαὶ ὀρνιθίων, ἐκεῖ δὲ νησσῶν κεφαλαί.
Καὶ ἔβαινον διὰ βήματος βραχυτέρου καὶ μι-
κροτέρου τοῦ τῶν συζύγων αὐτῶν, ἔχουσαι τὸν
μὲν κορμὸν λιπόσκαρον, εὐθυτενῆ καὶ κεκαλυμ-
μένον διὰ χλαινιδίου συνεσφιγμένου, ἐμπεπε-
ρονημένου κατὰ τὸ ἕμκλόν αὐτῶν στήθος, τὴν
δὲ κεφαλὴν ἐγκεκορδυλημένην δι' ὀθόνης λευκῆς
ἐπικεκολλημένης ἐπὶ τῆς κόμης καὶ ἐπισκεπα-
ζομένης ὑπὸ κεκρυφαλοῦ.

Ἐπειτα διήρχετο ἀμαζίων φέρον θρανία, συ-
ρομενον ὑπὸ ἵππαριου τριποδίζοντος καὶ ἀνα-
τινασσομένου, ἀλλοκότως ἀναπαλλοῦν δύο ἀν-
δρας καθήμενος ἐγγύτατα ἀλλήλων καὶ μίαν
γυναῖκα κατακειμένην ἐν τῷ βαιθί τοῦ ὀχή-
ματος, οὗ ἐκράτει τὸ χεῖλος, ὅπως προφυλάσσει-
ται ἀπὸ τῶν τραχυτέρων τιναγμάτων.

Ἐπὶ δὲ τῆς πλατείας τῆς Γοδερβίλλης ἦτο
συνηθροισμένον πλῆθος πολὺ, ὄμιλος ἀνθρώπων
καὶ κτηνῶν ἀνχιμῆς. Τὰ κέρατα τῶν βοῶν, οἱ
ὕψηλοι μακρόχρονοι πῖλοι τῶν πλουσίων χωρι-
κῶν καὶ αἱ καλύπτραι τῶν γυναικῶν ἐξεῖχον
τῆς ἐπιφανείας τῶν συνηθροισμένων. Αἱ δὲ κραυ-
γαστικαὶ ὀξεῖαι διαπεραστικαὶ φωναὶ συναπε-
τέλουσαν βοὴν συνεχῆ καὶ ἀγρίαν, ἥς ὑπερίσχυεν

ἀπὸ καιρῶν εἰς καιρὸν μεγάλη κραυγὴ ἀναπεμ-
πομένη ἐκ τοῦ ῥωμαλέου στήθους ἀγρότου ἐν
διαχύσει εὐρισκομένου ἢ ὁ μακρὸς μυκηθμὸς ἀγε-
λάδος προσδεδεμένης εἰς τὸν τοίχον οἰκίας τινός.

Τὰ πάντα ἐκεῖ ἀπέπνεον ὄσμην σταβλοῦ,
γαλακτος καὶ κοπρίας, ἀχύρου καὶ ἰδρώτος ἐξέ-
κρινον τὸν ὄξυνον ἐκείνου, φοβερὸν ἀνθρώπινον
καὶ κτηνώδη χυμὸν τὸν ἰδιαζόντα εἰς τοὺς
ἀγρότας.

Ὁ κύρ Ὀσκόρν εἶχε φθάσει πρὸ ὀλίγου εἰς
τὴν Γοδερβίλλην, καὶ διεθυβύνητο πρὸς τὴν
πλατείαν, ὅτε εἶδε κατὰ γῆς μικρὸν τεμαχίον
σπαγγου. Ὁ κύρ Ὀσκόρν, οἰκονόμος ὡς γνήσιος
Νορμανδός, ἐσκέφθη ὅτι πᾶν τι εἶνε καλὸν νὰ τὸ
περισυλλέγῃ τις, ἀρκεῖ νὰ δύναται νὰ χρησι-
μεύσῃ· καὶ ἐκυψε μετ' ἀγωνίας, διότι ἔπασχεν
ἐκ βεμκατισμῶν. Ἐσῆκωσεν ἐκ τῆς γῆς τὸ τε-
μαχίον τῆς μηρίθου, καὶ ἠτομαζέτο νὰ τὸ
περιτυλίξῃ μετὰ προσοχῆς, ὅτε εἶδε παρατη-
ροῦντα αὐτὸν τὸν κύρ Μαλανδὲν ἀπὸ τῆς φλιάς
τῆς θύρας του. Εἶχον περιέλθει πρὸς ἀλλήλους
εἰς ἐριδας ἕνεκα μιᾶς φορβειᾶς ἄλλοτε καὶ ἡ
διαφορὰ αὐτῶν ἐξηκολούθει ἐπειδὴ ἀμφοτέρω
ἦσαν μνησικακοί. Ὁ κύρ Ὀσκόρν ἠσθάνθη ἑαυ-
τὸν καταλαμβανόμενον ὑπὸ ἐντροπῆς ὅτι ἐφω-
ράθη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπὸ τοῦ ἔχθρου του
ἀνασύρων ἐκ τοῦ βορβόρου τεμαχίον σπαγγου.
Ἐκυψε λοιπὸν μετὰ σπουδῆς τὸ εὐρημα ὑπὸ
τὴν βλοῦζαν αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα εἰς τὸ θυλάκιον
τῆς ἀναξυριδῆς του ἔπειτα δὲ προσεποιήθη, ὅτι
ζητεῖ ἀκόμη κατὰ γῆς κάτι τι ὅπερ δὲν εὐρι-
σκε πλέον, καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν ἀγοράν, τὴν
μὲν κεφαλὴν ὑψῶν πρὸς τὰ πρόσω, ἀλλὰ κρυ-
πόμενος τὸ σῶμα ὑπὸ τῶν ἀλγηδόνων του.
Μετ' οὐ πολὺ δ' ἔλαθη ἀναμιγνυόμενος εἰς τὸ
κραυγαζὸν καὶ σχολαῖον πλῆθος, τὸ ὑπὸ τῶν
ἀτελευτήτων ἀγοραπωλησιῶν συγκυκλωμένον.

Οἱ χωρικοὶ ἐψηλάφωσαν τὰς ἀγελάδας, ἐφρευγον,
ἐπανήρχοντο, ἀμνηχανοῦντες, παντοτε φοβουμέ-
νοι μὴ ἀπατηθῶσιν, οὐδέποτε τολμῶντες ν' ἀπο-
φασίσωσι, παρακονοῦντες τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ πω-
λητοῦ, ζητοῦντες ἀτελευτήτως ν' ἀποκαλύψωσι
τὸν δόλον τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ ἐλάττωμα
τοῦ ζώου.

Αἱ δὲ γυναῖκες, ἔχουσαι καταταθειμένα πρὸ
τῶν ποδῶν τὰ κνήστρα των, εἶχον ἐξαγάγει
ἐξ αὐτῶν τὰ ὀρνιθία των, ἅτινα ἐκείνο κατὰ
γῆς, δεδεμένα ἐκ τῶν ποδῶν, περιπλανῶντα
ἐξεσπῆκος τὸ ὄμμα, τινάσσοντα τὸν ἀλουργὸν
λόφον.

Ἦκουον δ' αἱ ἀγρότιδες τὰς γινόμενας προσ-
φορας, καὶ ἐπέμενον εἰς τὰς τιμὰς των μὲ ὕψος

ψυχρὸν καὶ πρόσωπον ἀπαθές, ἢ αἰφνης, συγκατατιθέμενοι εἰς τὸν προτεινόμενον ἐκπεσμόν, ἐφώνουν εἰς τὸν βραδέως ἀπομακρυνόμενον πελάτην.

— Ἄς εἶνε, κύρ Ἀνθίμη. Πάρε το.

Ἐπειτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ πλατεῖα ἐκινώθη, καὶ ἐπειδὴ τὸ ὠρολόγιον τοῦ χωρίου ἐσήμανε μεσημβρίαν οἱ κατοικοῦντες πολὺ μακρὰν διεσπάρησαν εἰς τὰ πανδοχεῖα.

Εἰς τοῦ Ζουρδαῖν ἡ μεγάλη αἴθουσα ἐμεστώθη πελατῶν ἐστιωμένων, ἐπειδὴ ἡ εὐρεία αὐτῆς ἦτο πλήρης ὀχημάτων παντοειδῶν, δικύκλων ἀμαξῶν, δίφρων, μακρῶν ἀμαξίων μὲ θρανία, ἐλαφρῶν διτρόχων, φορεῖων ἀκατονομάστων, κιτριῶν ἐκ τοῦ βορβόρου, παραμεμφωμένων, παλιρραφῶν, ὑφούντων πρὸς τὸν οὐρανὸν τὰ ἐδράνα των δίκην δύο βραχιόνων ἢ ἐχόντων πρόσγειον μὲν τὸ ἔμπροσθεν, ἐναερίον δὲ τὸ ὀπίσθεν.

Κατενώπιον δὲ τῶν παρὰ τὴν τραπεζαν ἀριστοῦντων ἡ ὑπερμεγέθης ἐστία, πλήρης φλογὸς ἀκτινοβολούσης ἐξέπεμπε θερμότητα ζωηρὰν ἐπὶ τὴν ῥαχιν τῶν ἐκ δεξιῶν καθημένων. Τρεῖς δὲ ὄβελοι ἐστρέφοντο, κατάφορτοι ἐξ ὀρνίθων, περιστερῶν καὶ μηρῶν προβατείων ἀπὸ δὲ τῆς ἐσχάρας ἐξήρχετο ἡδεῖα ὁσμὴ κρέατος ὅπου καὶ ὑποῦ περιρρέοντος τὸ περιφρυγόμενον δέρμα, καὶ ἐξῆπτε τὴν εὐθυμίαν, ὕγρανε τὰ χεῖλη.

Ὅλη ἡ ἀριστοκρατία τοῦ ἀρότρου ἐτρωγεν ἐκεῖ εἰς τοῦ κύρ Ζουρδαῖν, πανδοχεῖος καὶ ἱπποπόλου, διαδόλου, ὅστις εἶχε τὰ λήθηρα περισσά.

Τὰ τρυβλία διήρχοντο καὶ ἐκινούντο εἰς τὰ μεστὰ κιτρινοῦ μελιτοῦ κύπελλα, ἑκάστος διηγείτο τὰς ὑποθέσεις του, καὶ ἀγορὰς καὶ πωλήσεις του. Ἀντηλλάσσοντο εἰδήσεις περὶ τῶν συκομιδῶν, ὁ καιρὸς ἦτο καλὸς διὰ τὰ λαχανικά, ἀλλ' ὀλίγον ἀνάποδος διὰ τὰ σιτηρά.

Αἰφνης ἤχησε τὸ τυμπανὸν ἐν τῇ αὐλῇ, πρὸ τοῦ οἴκου. Ὅλοι ἠγέρθησαν πάραυτα πλὴν τινῶν ἀδικαφῶν, καὶ ἐσπευσαν εἰς τὴν θύραν, εἰς τὰ παράθυρα, ἔχοντες τὸ στόμα ἀκόμη πλήρες καὶ τὸ προσῶπιον εἰς τὴν χεῖρα.

Μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς τυμπανοκρουσίας ὁ δημόσιος κήρυξ ἐξεφώνησε τὰ ἐξῆς διὰ φωνῆς δικακεκομμένης, δικαίων τὰς φράσεις του ἀκαίρας.

— Γνωστοποιεῖται εἰς τοὺς κατοικοῦς τῆς Γοδερβίλλης καὶ ἐν γένει εἰς ὅλα τὰ πρόσωπα τὰ παρευρισκόμενα εἰς τὴν ἀγορὰν, ὅτι ἐχάθη σήμερον τὸ πρῶτ', εἰς τὸν δρόμον τῆς Βεζεβίλλης, μεταξὺ τῶν ἐννέα καὶ τῶν δέκα ἐν χαρτοφυλακίον ἀπὸ μαῦρον δέρμα, περιέχον πεντακόσια φράγκα καὶ μερικὰ ἐγγράφα. Ὅποιος τὸ εὔρε παρακαλεῖται νὰ τὸ φέρῃ—εἰς τὴν δημαρχίαν χμείως, ἢ εἰς τὸν κύρ Φορτοῦνιον Ὀλμπρέκ ἀπὸ τὴν Μαννεβίλλην. Θὰ λαβῇ εἰκοσι φράγκα δῶρον.

Ἐπειτα ὁ κήρυξ ἀπῆλθεν.

Ἠκούσθη ἀπικεῖ ἀκόμη μακρὰν ὁ ὑπόκωφος

κτύπος τοῦ τυμπανου καὶ ἀσθενῶς ἡ φωνὴ τοῦ κήρυκος.

Τότε ἤρχισε νὰ γίνηται λόγος περὶ τοῦ συμβάντος τούτου καὶ ὑπελογίζοντο αἱ ὑπάρχουσαι πιθανότητες περὶ εὐρέσεως ἢ μὴ τοῦ χαρτοφυλακίου τοῦ κύρ Ὀλμπρέκ.

Καὶ τὸ γεῦμα ἐτελείωσε.

Ἐτελείονε δὲ καὶ ὁ καφεῖς, ὅτε ὁ ἐνωμοταρχὴς ἐπεράνη εἰς τὴν θύραν.

Ἠρώτησεν.

— Ἐδῶ εἶνε ὁ κύρ Ὀσκόρν :

Ὁ κύρ Ὀσκόρν, ὅστις ἐκάθητο εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς τραπεζῆς, ἀπήντησεν.

— Ἐδῶ εἰμι.

— Κύρ Ὀσκόρν, λάβε τὴν καλωσύνην νὰ με ἀκολουθήσῃς εἰς τὴν δημαρχίαν. Ὁ κ. δημαρχὸς θέλει νὰ σου ὁμιλήσῃ.

Ὁ χωρικός ἐκπληκτός, ἀνήσυχος, κατέπιε διὰ μιᾶς τὸ βοσάλιον ὅπερ εἶχε ἐνώπιόν του, ἠγέρθη, καὶ ἐξεκίνησεν, ἐπαναλαμβάνων «ἐδῶ εἰμαι, ἐδῶ εἰμαι», κυρτούμενος δὲ πολὺ περισσότερο ἢ τὴν πρῶταν, ἐπειδὴ τὰ πρῶτα βήματα μεθ' ἑκάστην ἀναπαυσιν ἦσαν δι' αὐτὸν ἐξαιρετικῶς δύσκολα.

Ἠκολούθησε τὸν ἐνωμοτάρχην.

Ὁ δημαρχὸς τὸν ἀνέμενε, καθήμενος ἐπὶ καθέδρας. Ἦτο ὁ συμβολαιογράφος τῆς κομπούλεως, ἀνὴρ παχὺς, σοβαρὸς, ἔχων πομπώδη τὴν φράσιν.

— Κύρ Ὀσκόρν, εἶπε, σὰς εἶδαν τὴν πρῶταν σήμερον νὰ σηκώσῃτε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν δρόμον τῆς Βεζεβίλλης τὸ χαρτοφυλακίον τὸ ὅποιον ἔχασεν ὁ κύρ Ὀλμπρέκ ἀπὸ τὴν Μαννεβίλλην.

Ὁ ἀγρότης καταπεπληγμένος προσέβλεπε τὸν δημαρχόν, πεφοβημένος ἤδη ὑπὸ τῆς ὑποψίας ἐκείνης ἧτις κατεβαρυνεν αὐτὸν χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὸν λόγον.

— Ἐγὼ, ἐγὼ ἐσήκωσα τὸ χαρτοφυλακίον αὐτό :

— Ναί, σὰς ὁ ἴδιος.

— Εἰς τὴν τιμὴν μου οὔτε τὸ εἶδα οὔτε τὸ εἰξεύρω.

— Σὰς εἶδαν

— Μὲ εἶδαν, ἐμεῖ ; Καὶ ποῖος μὲ εἶδε ;

— Ὁ κ. Μαλανδέν, ὁ σκαροποιός.

Τότε ὁ γέρον ἐνθυμήθη, ἐνόησε καὶ γενόμενος κατέρυθρος ἐξ ὀργῆς.

— Ἄ ! αὐτὸς μὲ εἶδε ! Μὲ εἶδε νὰ σηκώσω αὐτὸν τὸν σπαγγόν, κύριε δημαρχε.

Καὶ, ἐρευνῶν ἐν τῷ βραχί τοῦ θυλακίου του, ἀνέσυρε τὸ μικρὸν τεμάχιον τοῦ σπάγγου.

Ἄλλ' ὁ δημαρχὸς δυσπιστῶν ἐκίνει τὴν κίφωλον.

— Δὲν θὰ μὲ καμετὰ νὰ πιστεύσω, κύρ Ὀσκόρν, ὅτι ὁ κύρ Μαλανδέν, ὁ ὁποῖος εἶνε

ἄνθρωπος ἀξιοπίστος, ἐξέλαθεν αὐτὸν τὸν σπάγγον ἀντὶ χαρτοφυλακίου.

Ὁ χωρικός μανιώδης ὕψωσε τὴν χεῖρα, ἐπτύσε πλαγίως διὰ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν τιμὴν του, καὶ ἐπανέλαβε.

— Καὶ ὅμως εἶνε ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ. ἡ ἀλήθεια, κύριε δημαρχε. Να, εἰς τὴν ζωὴν μου καὶ ἔτσι ποῦ νὰ ἔχω καλὴν ψυχὴν, σὰς τὸ λέγω πάλιν.

Ὁ δημαρχὸς ἀπεκρίθη.

— Μαλιστα ἀφ' οὗ ἐσηκώσατε τὸ χαρτοφυλακίον, ἐρευνήσατε πολλὴν ὄραν ἀκόμη εἰς τὴν λάσπην μὴ σὰς ἐξέφυγε κανὲν νόμισμα.

Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος κατεπνίγετο ὑπὸ ἀγανακτήσεως καὶ φόβου.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ, ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ λέγῃ κανεὶς τέτοια ψεύματα διὰ νὰ καταστρέψῃ ἕνα τίμιον ἄνθρωπον. Ἀκοῦς ἐκεῖ ;

Ἄλλ' εἰς μάτην διεμαρτυρήθη. Δὲν ἔγινε πιστευτός.

Ἠγάγον αὐτὸν εἰς ἀντιπαράστασιν πρὸς τὸν Μαλανδέν, ὅστις ἐπανάλαβε τὴν διαβεβαίωσιν του καὶ ἐπέμεινε εἰς αὐτήν. Ἀπύθονταν πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίως ὕβρεις ἐπὶ ὅλην ὄραν. Ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ δὲ αὐτοῦ ἔγινε σωματικὴ ἔρευνα ἐπὶ τοῦ Ὀσκόρν. Οὐδὲν εὐρίθη ἐπ' αὐτοῦ.

Τέλος δὲ ὁ Δημαρχὸς, περιελθὼν εἰς ἀμνηστικὴν, ἀπέπεμψεν αὐτὸν εἰδοποιήσας, ὅτι ἐμελλε νὰ κοινοποιήσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν εἰσαγγελίαν καὶ νὰ ζητήσῃ ὁδηγίας.

Ἡ εἰδήσις εὐθέως διεδόθη. Ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ δημαρχείου ὁ γέρον περιεστοιχίσθη ὑπὸ πολλῶν, ἐρωτῶντων αὐτὸν μετὰ περιεργείας σοβαρᾶς ἢ σκωπτικῆς, ἀλλ' ἀπηλλαγμένης πάσης ἀγανακτήσεως περὶ τῆς κατ' αὐτοῦ καταγγελίας. Καὶ ἤρχισε νὰ διηγῆται τὴν ἱστορίαν τοῦ σπαγγου. Ἄλλὰ δὲν ἔγινε πιστευτός. Ὅλοι ἐγέλωσαν.

Καὶ ἐβαδίζε, σταματώμενος ὑπὸ πάντων, σταματῶν τοὺς γνωρίμους του καὶ ἤρχισε πάλιν ἀδιακόπως ἐξ ἀρχῆς τὴν διήγησιν του καὶ τὰς διαμαρτυρίας του, δεικνύων ἀνεστραμμένα τὰ θυλακία του ὅπως βεβαιώσῃ ὅτι οὐδὲν εἶχε ἐφ' ἑαυτοῦ.

Τῷ ἔλεγον, Ἀὶ γέρω κατεργαρή, ποιανοῦ θὰ τὰ πῆς αὐτὰ !

Καὶ ὠργίζετο ἐξερθεζόμενος, ἐξαπτόμενος, ἀπελπίζόμενος, ὅτι δὲν ἔγινε πιστευτός, μὴ εἰξεύρων τί νὰ πράξῃ καὶ διηγούμενος πικρῶς τὴν ἱστορίαν του.

Ἐπῆλθεν ἡ νύξ. Ἐπρεπε ν' ἀναχωρήσῃ εἰς τὸ χωρίον ἐξ οὗ κατήγετο. Ἐξεκίνησε μετὰ τριῶν γειτόνων εἰς οὓς ἐδείξε τὴν θέσιν ὅπου εἶχε ἀνασηκώσει τὸ τεμάχιον τοῦ σπάγγου, καὶ καθ' ὅλην τὴν ὁδὸν ἐλάλει περὶ τοῦ ἐπεισοδίου του.

Τὴν δ' ἐσπέραν ἔκαμαν ἕνα γῦρον ἐν τῷ χω-

ρίῳ του, ἕνα διηγηθῆ τὸ ἐπεισόδιον εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Πανταχοῦ συνήντησε δυσπιστίαν, ἧτις ἐπέφερεν εἰς αὐτὸν ἀσθένειαν καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Τὴν δ' ἐπαύριον, κατὰ τὴν μίαν μετὰ μεσημβρίαν ὁ Μάριος Πωμέλλ, ὑπηρετὸς τοῦ υποστατικού τοῦ κύρ Βρετοῦ, καλλιεργητοῦ ἐν Ἰμωβίλλην, ἐπέστρεψε τὸ χαρτοφυλακίον μετὰ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ εἰς τὸν κύρ Ὀλμπρέκ τὸν ἐκ Μαννεβίλλης.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος δυσχυρίζετο ἀληθῶς ὅτι εἶχε εὑρεῖ τὸ ἐρικίον κατὰ τὴν ὁδόν, ἀλλ' ὅτι μὴ γνωρίζων γραμματα τὸ εἶχε φέρει εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν αὐθέντην του.

Ἡ εἰδήσις αὕτη διεδόθη εἰς τὰ περίχωρα. Ἐμαθε δὲ αὐτὴν καὶ ὁ κύρ Ὀσκόρν. Ἠρχισε λοιπὸν εὐθύς καὶ πάλιν τὸν γῦρον του καὶ ἤρχισε νὰ διηγῆται τὴν ἱστορίαν του, συμπληρωμένην διὰ τῆς ἐπελευθέρσεως λύσεως. Ἐπανηγύριζε τὸν θρίαμβόν του.

— Αὐτὸ ὑποῦ με κατελύπει, ἔλεγε, δὲν ἦτο τόσο αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις, καταλαμβάνετε, ἀλλὰ τὸ ψεῦδος. Δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα ὑποῦ νὰ βλαπτῇ περισσότερο παρὰ νὰ κατακρίνεται κανεὶς ἐξ αἰτίας ἐνός ψεύδους.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλάλει, περὶ τοῦ ἐπεισοδίου του, διηγείτο αὐτὸ ἀνά τὰς λεωφόρους εἰς τοὺς διαβαίνοντας, ἐν τῷ καπηλειῷ εἰς τοὺς πίνοντας, κατὰ τὴν ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐξοδὸν τὴν προσεχῆ Κυριακὴν. Καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀγνωστούς ἐσταμάτα διὰ νὰ διηγηθῆ τὰ καθ' ἑκάστη. Τώρα πλέον ἦτο ἡσυχος, καὶ ὅμως ὑπῆρχε τι τὸ στενοχωροῦν αὐτὸν χωρὶς νὰ ἤξεύρῃ ἀκριβῶς τί ἦτο. Οἱ ἄνθρωποι ἐφαίνοντο ἀσταειούμενοι κατὰ τὴν ἀκρόασιν αὐτοῦ. Δὲν ἐφαίνοντο πεπεισμένοι. Ἐνόμιζεν, ὅτι ἤκουε νὰ γίνονται συνομιλίαι ὀπισθὲν του.

Τὴν τρίτην τῆς ἐπομένης ἐβδομάδος μετέβη εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Γοδερβίλλης, ὠθούμενος ὑπὸ μόνης τῆς ἀνάγκης νὰ διηγηθῆ τὸ περιστατικόν του.

Ὁ Μαλανδέν, ὄρθιος πρὸ τῆς θύρας του, ἤρχισε νὰ γελᾷ βλέπων αὐτὸν διαβαίνοντα. Διὰ τί ;

Ἐπλησίασε κτηματικὴν τινὰ ἐκ τοῦ Κρικετό, ὅστις δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ τελειώσῃ τὴν ὁμιλίαν, ἀλλὰ ἐκτύπησε τὴν κοιλίαν αὐτοῦ καὶ ἐφώνησεν εἰς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον· «Ἐλα δά, κατεργαρή.» Ἐπειτα δὲ ἐστρεψε εἰς αὐτὸν τὴν ῥαχιν.

Ὁ κύρ Ὀσκόρν ἔμεινε ἀναυδός, καὶ ἡ ἀνησυχία αὐτοῦ προέβαινε ἀξάνουσα. Διὰ τί τὸν εἶπε «κατεργαρή» ;

Ὅτε δ' ἐκάθησεν εἰς τὴν τραπεζαν, ἐν τῷ πανδοχεῖῳ τοῦ Ζουρδαῖν, ἤρχισε πάλιν ν' ἀνακινῆ τὴν ὑπόθεσιν.

Ἰπποκαπῆλός τις ἐκ τοῦ Μομβιλλιᾶ ἐφώναζεν εἰς αὐτόν.

— "Ἐλα, ἔλα, παληόγερε, τὸν γνωρίζω δὲ ἐγὼ αὐτὸν τὸν σπάγγον σου!

Ὁ Ὁσκόρν ἐφέλλισε.

— Μὰ ἀφ' οὗ τὸ εὐρήκαν αὐτὸ τὸ πορτοφόλι! Ἄλλ' ὁ ἄλλος ὑπέλαθεν:

— Τώρα, γέρο μου, ἄλλος εἶνε ποῦ βρισκαί καὶ ἄλλος εἶνε ποῦ φέρνει πίσω. Οὔτε εἶδα, οὔτε ξεῦρω, καὶ σὺ τὰ χάνεις.

Ὁ χωρικός ἔστη ὡσεὶ ἀποπνιγείς. Ἐνόει τέλος. Κατηγόρου αὐτόν, ὅτι ἔβαλεν ἄλλον νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ χαρτοφυλάκιον, ὅστις οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ συνεργός, συνένοχος.

Ἡθέλησε νὰ διαμαρτυρηθῇ. Ὅλοι οἱ παρὰ τὴν τράπεζαν καθήμενοι ἤρχισαν νὰ γελοῖναι.

Δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὸ γεῦμα του καὶ ἀπῆλθεν ἐν μέσῳ τῶν σκωμμάτων.

Ἐπέστρεψεν εἰς τὸ χωρίον του, κατησχυμένος καὶ ἐν παροξύνσει, ἀποπνιγόμενος ὑπὸ τῆς συγχύσεως, ἐπὶ τσοῦτον μᾶλλον καταβαλλόμενος καθ' ὅσον ἦτο ἰκανὸς διὰ τῆς νορμανδικῆς του πανουργίας νὰ πράξῃ ἐκεῖνο ἐφ' ᾧ κατηγορεῖτο καὶ μάλιστα νὰ καυχήθῃ ἐπὶ τούτῳ ὡς ἐπ' εὐφραεῖ διαθήματι. Ἡ ἀθωότης αὐτοῦ τῷ ἐφαίνετο συγκεκριμένως ὅτι ἦτο ἀδύνατον ἂν ἀποδειχθῇ, γνωστῆς οὐσῆς τῆς πονηρίας του. Καὶ ἠσθάνετο ἑαυτὸν πεπληγμένον κατὰκαρδὰ ὑπὸ τῆς ἀδίκου ὑποψίας.

Τότε ἤρχισε καὶ πάλιν νὰ διηγῆται τὸ ἐπεισόδιον, ἐπιμηκύνων καθ' ἑκάστην τὴν διήγησίν του, προσθέτων ἑκάστοτε νέους ἰσχυρισμούς, δραστηριωτέρας διαμαρτυρίας, ἐπισημοτέρους ὄρκους. Καὶ ταῦτα πάντα ἐφροντάζετο, ταῦτα πάντα παρεσκεύαζε κατὰ τὰς ὥρας καθ' ἃς ἔμεινε μόνος, περὶ οὐδὲν ἄλλο ἀσχολούμενος ἢ τὴν ἱστορίαν τοῦ σπαγγου. Ἄλλ' ὅσον συνθετώτερα ἦτο ἡ ὑπεράσπισίς του, ὅσον λεπτολογώτερα τὰ ἐπιχειρήματά του, τόσο ὀλιγώτερον ἐγένετο πιστευτός.

— Αὐτὰ εἶνε δικαιολογίαι τῶν ψευστῶν, ἔλεγον ὀπισθεν τοῦ οἱ ἀκούοντες.

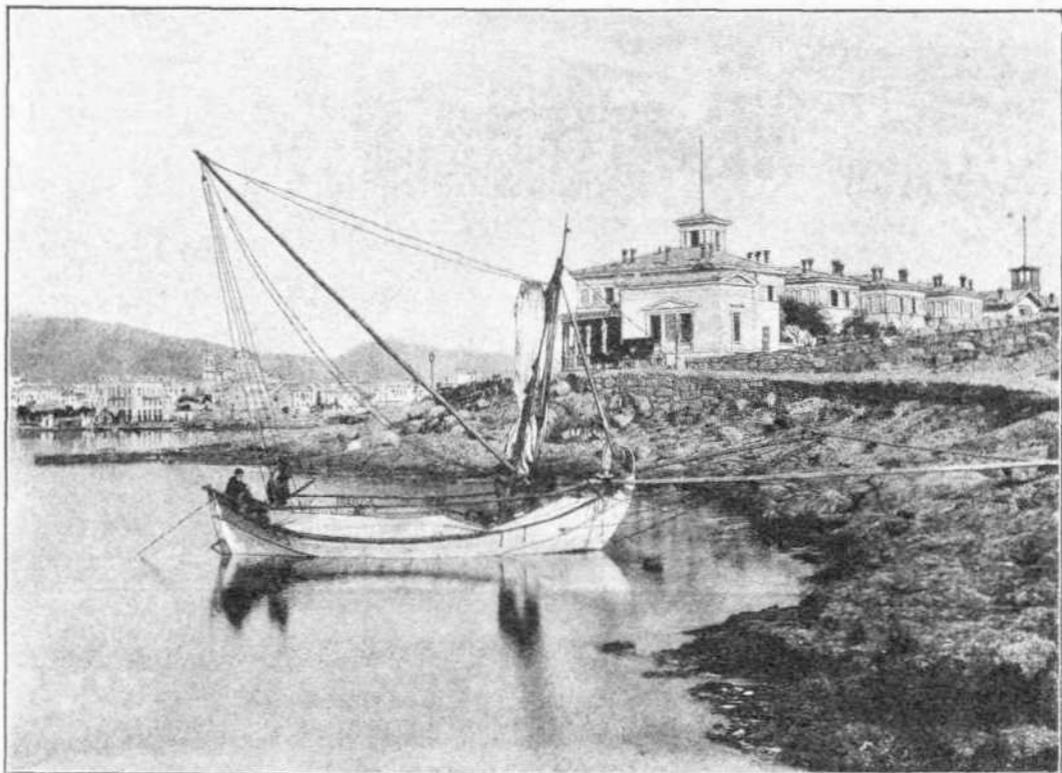
Τὸ ἠσθάνετο, τὸ αἰμά του ἔβραζεν, ἐξηντλεῖτο εἰς προσπάθειαι ἀνωφελεῖς.

Ἐφθινε προφανῶς ἡσθημέραι.

Οἱ ἀστέιοι τώρα πλέον τὸν ἔβαζον νὰ διηγῆται «τὸν Σπάγγον» χάριν διασκεδάσεως, ὡς ζητεῖται ἡ διήγησις μάχης παρὰ στρατιώτου ἐκστρατεύσαντος. Τὸ δὲ πνεῦμα αὐτοῦ, βεβλημένον εἰς τὰ καίρια ἐξησθάνει.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου κατέπεσε κληνῆρης. Ἀπέθανε δὲ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ἰανουαρίου, καὶ ἐν τῇ παραλήρησει τῆς ἀγωνίας ἐπεμαρτύρετο τὴν ἀθωότητά του, ἐπανέλαμβάνων «ἐνα μικρὸ σπαγγάκι... ἐνα μικρὸ σπαγγάκι... νὰ, νὰ το, κύριε Δήμαρχε.»

[Guy de Maupassant.]

Ο ΑΙΜΗΝ ΤΗΣ ΖΕΑΣ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

[Ἐκ φωτογραφίας τῶν Ἀδελφῶν Ρωμαΐδου.]

ΠΟΙΟΝ ΕΙΝΕ ΤΟ ΕΠΑΓΩΓΟΤΑΤΟΝ ΚΑΙ ΕΝ ΤΑΥΤῳ ΧΡΗΣΤΟΤΑΤΟΝ ΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐτέθη πολλάκις πολλαχοῦ ἐπ' ἐσχάτων δὲ καὶ παρ' ἡμῖν. Ἐν τούτοις οὐ μόνον ἐτέθη, ἀλλὰ καὶ ἐλύθη πρὸ ἐτῶν πενήκοντα ὑπὸ τοῦ Μακώλαιῦ. Ὁ ἱστορικός οὗτος, λαθὼν ἐν μιᾷ τῶν μικρῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἀφορμὴν νὰ ἠμιλήσῃ περὶ τινος πραγματείας τοῦ Sir Jacob Mackintosh, ἐν ἣ οὗτος ἀφηγήθη τὰ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Ἰακώβου Β', καὶ ἰδίως τὰ κατὰ τὴν δίκην καὶ τὴν ἀθώωσιν τῶν ἐπτά Ἐπισκόπων (1), ἰδοὺ τίνα ἐπιφέρει περὶ τῆς πραγματείας ἐκείνης κρίσιν. «Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ τοῦ Sir Jacob Mackintosh εὐρίσκωμεν ἅμα μὲν τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἀκριβείαν τοῦ ἐν τοῖς μέσοις τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος χρόνους φιλοσοφῆσαντος περὶ τὴν ἱστορίαν Hallam, ἅμα δὲ τὴν γραφικὴν τέχνην τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰῶνος τούτου ἀκμασάντος Southey. Ἡ ἱστορία τῆς Ἀγγλίας, ἐὰν ἐγγράφετό ποτε τοιοῦτοτρόπως, ἠθέλει ἀποδῆ τὸ γοητευτικώτερον τῆς γλώσσης ἡμῶν βιβλίον καὶ ἠθέλει πραγματῆται πάσης μυθιστορίας.»

(1) Τὰ κατὰ τὴν δίκην ταύτην μετέφρασα ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Μακώλαιῦ πρὸ ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ ἐδημοσίευσά διὰ τοῦ τότε ἐν Ἀθήναις ἐκδιδόμενου περιοδικοῦ «Πανδώρα».

Οἱ λόγοι οὗτοι ὑπῆρξαν τὸ πρόγραμμα οὕτως εἰπεῖν τῆς ὑπ' αὐτοῦ κατόπιν συγγραφείσης «Ἱστορίας τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασεως τοῦ Ἰακώβου Β'». Ἡ ἱστορία αὕτη μεταφράσθη καὶ εἰς τὴν Γερμανικὴν καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ὥστε πᾶς Ἕλλην οὐχὶ ὄλω ἀλλότριος τῆς νεωτέρας γλωσσομαθείας, δύναται νὰ διεξέλθῃ τὸ δαιμόνιον τοῦτο ἔργον. Μίαν δὲ καὶ μόνην μικρὰν μὲν ἀλλὰ δραματικωτάτην περιουσίαν αὐτοῦ θέλω παραθέσει ἐνταῦθα ὡς ὄχρον ἀπαύγασμα τῆς ἀμμηῆτου ἐκείνης τέχνης.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ 1694 ἡ σύζυγος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Γουλιέλμου Μαρία ἐνόσησε καὶ μετ' ὀλίγον ἡ νόσος αὐτῆς ἔλαβε χαρακτῆρα ἐπιφοβόν. Ὁ περίπυστος ἐπὶ τῇ διαγνώσει τῶν ἀσθενειῶν ἰατρός Radcliffe ἀπεφάνετο ἀδιστακτικῶς ὅτι ἡ βασίλισσα προσεβλήθη ὑπὸ τῆς παρ' ἡμῖν κατ' εὐφημισμὸν καλουμένης εὐλογίας. Ἡ νόσος αὕτη ἦς βραδύτερον εὐρέθη τὸ ἀντιφάρμακον, ἦτο τότε ἀδυσώπητος. Διαδοθεῖσα δὲ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἰς Λονδῖνον δὲν ἐφείσθη οὐδὲ τῆς νέας καὶ ἀκμαζούσης ἐκείνης γυναικός, τῆς ὁποίας αἱ ἀρεταὶ ἐκόσμησαν τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος τῆς. Ἡ Μαρία ἐμαθε

Η ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΑΙΓΕΩΣ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

[Ἐκ φωτογραφίας τῶν Ἀδελφῶν Ρωμαΐδου.]

τὸν κίνδυνον ὃν διέτρεχε μετὰ θαυμαστῆς μεγαλοφυχίας. Διέταξεν ἀμέσως νὰ ἐξέλθωσι τῶν ἀνακτόρων πάντες οἱ αὐλικοὶ καὶ κλεισθεῖσα εἰς τὸ γραφεῖόν της, ἄλλα μὲν τῶν ἐγγράφων αὐτῆς ἔκαυσε, ἄλλα δὲ ἐτακτοποίησε, καὶ τοῦτο πράξασα περιέμεινε ἀπραχῶς τὸ πεπρωμένον.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας της, ὁ Γουλιέλμος δὲν ἐμακρύνθη οὐδὲ στιγμήν ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτῆς. Ἡ ἀλλοίωσις τῆς ὄψεώς του, ἔγραφεν ὁ πρέσβυς τῆς Ὀλλανδίας, δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ συγκινηθῇ καὶ αὐτὴν τὴν ψυχροτέραν καρδίαν. Δὲν ἀνεγνώριζε τις τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον τοῦ ὁποίου τὸ ἀκατάβλητον θάρρος εἶχε τοσαύτως καταπλήξει τοὺς παλαιμάχους τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θλάσσης, ἐν μέσῳ κινδύνων φοβερωτάτων. Οἱ ὑπηρεταὶ ἐβλεπον τὰ δάκρυα καταλείβοντα ἐκ τῶν παρειῶν τοῦ κυρίου αὐτῶν, τοῦ ὁποίου οὔτε θρίαμβοι οὔτε ἤτται εἶχον διασειεῖσαι ποτὲ τὸ ἄτρεπτον παράστημα. Ὁ βασιλεὺς λαθῶν κατὰ μέρος ἐνα τῶν πολλῶν παρόντων ἀρχιερέων, τὸν Burnet. «Ὀὐδεμία ἐλπίς, ἀνεφώνησεν ἐνα γωνίως ἡμῶν ὁ εὐτυχέστατος τῶν ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ δυστυχέστατος. Οὐδεμίαν εἶχεν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν, οὐδεμίαν. Τὴν ἐγνωρίσατε πολὺ, ἀλλὰ δὲν ἠδύνασθε νὰ γνωρίσετε ὅλας αὐτῆς τὰς ἀρετάς· ἐγὼ μόνος ἠδύναμην νὰ τὰς γνωρίσω.» Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κανταβρυγίας Τένισον, ὁ ἄρκος τῆς Ἀγγλίας ἀρχιερεὺς, ἀνέλαθε νὰ εἴπῃ εἰς τὴν ψυχορραγοῦσαν ὅτι ἐπέστη ἡ κρίσιμος τοῦ θανάτου στιγμή καὶ ἤρχισε διὰ μακροῦ προσομιλῶν νὰ τὴν παρασκευάζῃ εἰς τὸ ν'

ἀκούσῃ τὸ ἄγγελμα τοῦτο. Ἄλλ' αὐτὴ ἐνόησεν ἀμέσως τί ἤθελε νὰ εἴπῃ καὶ ὑπέκυψεν εἰς τὴν βουλήν τοῦ Κυρίου μετὰ τοῦ ἡμέρου ἐκεῖνου γυναικείου θάρρους τὸ ὅποιον τοσαύτως κατασχύνει τὴν τῶν ἀνδρῶν γεναιότητα. Λαβοῦσα ἀνά χειρας τὰ σπουδαιότατα αὐτῆς ἐγγράφα παρήγγειλεν, ἅμα ἀποθάνῃ, νὰ παραδοθῶσι τῷ βασιλεὶ μεθ' ὃ ἀπέτρεψε τὸν νοῦν ἀπὸ πάσης ἐγκοσμίου φροντίδος. Ἐκοινώνησε τῶν ἀχραντῶν μυστηρίων καὶ ἀπήγγειλε τὰς προσευχὰς αὐτῆς μετὰ πάσης ἀκριθείας, εἰ καὶ διὰ φωνῆς ἀσθενοῦς. Παρατηρήσασα ὅτι ὁ Τένισον ἵστατο ἐπὶ μακρὸν παρὰ τὴν κλίνην της, ἐψιθύρισε μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῆ χάριτος τὴν διαταγὴν νὰ κοθῆσθαι καὶ ἐπέμεινε εἰς τοῦτο μέχρι οὐ ἐξετελέσθη ἡ ἐπιθυμία της. Ἄλλ' ἔκτοτε ἡ καταπτώσις αὐτῆς ἀπέβη τοσαύτη ὥστε μόλις ἠδύνατο νὰ ὑποτραυλίσῃ ὀλίγας τινὰς λέξεις. Δις ἠγωνίσθη νὰ διαβιβάσῃ τὰς εὐχὰς αὐτῆς εἰς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἠγάπα ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀθρόωσθαι λέξιν. Καὶ ἐκεῖνον δὲ ἡ καταστασις ἦτο ὀλεθρία, ἐπὶ τοσοῦτον ὀλεθρία ὥστε οἱ συνέδριοι τοῦ ἀνωτάτου Συμβουλίου τοῦ Κράτους οὔτινες ἦσαν συνηγμένοι εἰς παρακείμενόν τι δωματιον, ἤρχισαν νὰ φοβῶνται μήπως ἀλλοφρονήσῃ, μήπως ἐκψυχῆσθαι. Ὁ δούξ τοῦ Leeds ἐτόλμησεν, ἐπὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ τῶν συναδέλφων του, ν' ἀπειθῆναι αὐτῷ τοὺς συνήθεις ἐν τοιαύταις θλίψεσι παραμυθητικούς λόγους. Ὁλίγας δὲ στιγμὰς πρὶν ἀποθάνῃ ἡ βασίλισσα, ὁ Γουλιέλμος ἀπῆλθε σχεδὸν ἀνείσθητος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτῆς.

Κ. ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἡ λυγερή

Συνίσις· ἴδι σ. 385 Α' τόμου 1890.

— «Ε, ε, ξέρεις παιδί μου· ἤρχισεν ὁ Κύρ Παναγιώτης ξηροβήχων, ἡμιτρώγων τοὺς λόγους σου· ξέρεις τί λέει ἐδῶ ἡ γερόντισσά μου· πῶς ἔρχεται μαζί... ξέρω κ' ἐγώ... καὶ μπᾶς καὶ ντρέπεται νὰ τὸ εἴπῃς...»

— Ναι, παιδί μου· νὰ τὸν κάμουμε ἐτούτη τὴν Κυριακὴν τὸ γάμο! ἐπέρανεν ἀποτόμως τὴν πρότασιν ἡ γραῖα.

Ὁ Νικολὸς ἐταράχθη δὲν ἐπερίμενε τόσον πλησίον τοῦ αὐτῆν τὴν εὐτυχίαν. Ὁ Διθριώτης μὲ τὸ μισὸ τσακροῦχι ἂν καὶ τῷ εἶχον ὑποσχεθῆ τὸ συνοικέσιον ἔβλεπεν εἰς ἀπώτατον σημεῖον, ὡς μετέωρον εἰς τὴν λάμπιν τοῦ ὁποίου δὲν εἶχον συνειθίσθαι ἀκόμη οἱ ὀφθαλμοὶ του, τὴν κόρην τοῦ ἀφέντη του. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοῦ εἴδους τοῦ πιστεύουν ὅτι διὰ τοῦ χρόματος τῶν τὰ παντὶ δύνανται νὰ καθυποτάξουν καὶ νὰ κατορθώσουν· καὶ πραγματοποιοῦν τῷ ὄντι τὴν πίστιν αὐτῆν πολλὰκις. Ἄλλ' ὁ Νικολὸς δὲν ἐφθασεν ἀκόμη εἰς τὸν κολοφῶνα

αὐτόν· ἔστεινε μόνον... Καὶ ὡσαύτως δὲν παρεφίετο ὑπὸ τοῦ ἐγωισμοῦ ἀνωμολόγει καθ' ἑαυτὸν ὅτι δὲν κατέστη ἀκόμη ὁ ἐπίζηλος γαμβρὸς τῆς κωμοπόλεως καὶ ὅτι τὰ προταθέντα εἰς αὐτὸν μέχρι τοῦδε συνοικέσια δὲν ἦσαν ἐκ τῶν καλλιτέρων, ἀλλ' ἐκ τῶν μᾶλλον εὐτελεῶν οἰκογενειῶν, ἠτένιζε λοιπὸν μόνον εἰς τὸν ἀφέντη του κ' ἐσκέπτετο δουλεύων μετ' αὐταπαρνήσεως τὴν οἰκίαν ἥτις πρώτη τὸν ἐφιλοξένησε ν' ἀναμῆναι μέχρι οὐ εὐδοκῆσουν νὰ τῷ προσφέρουν τὴν ἀμοιβήν. Καὶ μόλις ἦδη ἤκουσεν αὐτὴν προσφερομένην, ἐδέχθη εὐχαρίστως, εὐγνωμόνως καὶ ὡμολόγει διὰ ἡμικεκομμένων φρασέων, ὅτι ἔχει τὴν Κυριακὴν ἀλλὰ τῶρα ἀμέσως ἂν ἤθελον ἐδέχετο νὰ τελεσθῇ ὁ γάμος.

— Ἐέρω κ' ἐγώ... ἂν ἔχετε τὴν καλωσύνην... ὅπως θέλετε!...

Ἡ Κυρά Παναγιώταινα ἐπεδόθη πλέον εἰς τὰς ἐτοιμασίας τοῦ γάμου. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀγαθὴ γραῖα ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγέννησε τὴν Ἄν-

θὴν, ἐσκέπτετο νὰ τελέσῃ πομπῶδῃ τὸν γάμον της. Τὸν ἰδικόν της γάμον ἐτέλεσε κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἐπαναστάσεως νύκτα καὶ ἐντὸς ὄρεινου ἐρημοκλήσιου, ὅπου ἔτυχε νὰ εὐρεθῆ ἡ οἰκογένεια της μετ' ἄλλων φευγόντων τοὺς διώκτας. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸ ἀφελὲς πνεῦμα της οἱ πομπῶδεις γάμοι ἐξήσκειον ἐπέραστον γόητρον κ' ἐπειδὴ εἶνε συνηθὲς εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ἰκανοποιῇ τὴν ἰδικὴν του ἀτυχίαν διὰ τῆς εὐτυχίας τοῦ τέκνου του, ἀνέμενε νὰ παρηγορηθῆ διὰ τοῦ γάμου τῆς κόρης του... Ἄ! θὰ τὸν κάμῃ τοῦ νάκρη ἐποχὴν· νὰ λέγουν σὰν τῆς Στριμμενοπούλας τὸν γάμον... Ὅθεν ἦδη ἐλυπεῖτο ἡ γραῖα διότι ἡναγκαζέτο νὰ τὸν ἐπισπεύσῃ νὰ τὸν τελέσῃ νύκτα, ἄνευ προσκλησέων, ἄνευ πομπῆς, ὡς νὰ ὑπανδρεύεται καμμία χήρα. Ἀλλὰ τί νὰ γείνη ἠδύνατο νὰ κάμῃ καὶ ἄλλῶς; Μάννα καὶ θυγάτηρ εἶχον τὴν αὐτὴν τύχην!... Κ' ἐδάκρυσεν οἱ γερωντικοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς γραῖας διὰ τοῦτο ἐνῶ ἤτοιμαζε τὰ τοῦ γάμου.

Ὁ Κύρ Παναγιώτης ἡμῶς δὲν ἐσκοτιζέτο ἀπὸ τοιαύτης ἰδέας. Χθὲς ἀνακύψας αἴφνης ἀπὸ τῶν ἐμπορικῶν του καταστήτων ἔβλεπεν ὅτι ἔφερον ἐπὶ τῶν νώτων βαρῶν φορτίων ὅσον ἐνδιεφίετο νὰ φορτώσῃ ἐπὶ τῶν ὤμων ἄλλων ὅσον ἦτο δυνατόν ταχύτερον. Δὲν ἐνδιεφίετο ἂν θ' ἀπηλάσσετο αὐτοῦ μετ' ἐπιδειξέως ἡ μὴ, ἤρκει ὅτι θ' ἀπηλάσσετο. Κ' ἐγέλα μακαριῶς διὰ τὴν τοιαύτην ἀδυναμίαν τῆς γυναικὸς του κ' ἔλεγε ἕνα τὴν παρηγορήσῃ:

— «Ε, σῶπα, καὶ μὲν γρηκ! νὰ ζήσουν τὰ παιδιὰ μας καὶ κανομε καθὼς θέλεις τοὺς ἀγγόνιας σου!...

— Ἄν ζήσουμε· ἔλεγεν ἡ γραῖα μελαγχολικῶς.

Φεῦ! ἔβλεπε τόσον μακροχρόνιον αὐτὴν τὴν προσδοκίαν!...

Τὴν Κυριακὴν τὸ ἐσπέρας ὁ γάμος τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Νικολοῦ ἐτελέσθη ἐν τῇ οἰκίᾳ Στριμμένου. Ἄλλ' ἦτο τελετὴ ἀπ' ἐκεῖνας τὰς πενήθιμους καὶ ὀχληράς, ὅπου ἡ χαρὰ διαστάζει νὰ φανῇ διὰ νὰ μὴ κινήσῃ τὴν χλεύην, ὅπου αἱ εὐχαὶ ἐκφράζονται δειλῶς ἐκ φόβου μὴ συναντήσουν ψυχρότητα, ὅπου πᾶς λόγος καὶ πᾶν βλέμμα παρεξηγεῖται. Ἦτο τελετὴ ἀπ' ἐκεῖνας κλίτινες βραδείας, ἀπροθύμως ἀρχίζουσι, καὶ ἐν σπουδῇ τελειῶνται· εἰς τὰς ὅποιαι οἱ προσκεκλημένοι κουράζονται καὶ βλέπουν πρὸς τὴν θύραν, πρὸς τὴν ἕδραν, εἵτοιμοι νὰ πεταχθῶν ἐξω ν' ἀποτινάξουν τὴν πνιγμονήν. Τελετὴ τέλος ἡ ὅποια γίνεται διὰ νὰ κρύψῃ ἄθροῦθως ἐν αἰσχος, νὰ τὸ περικαλύψῃ διὰ τῆς αἴγλης της, νὰ τὸ ἐξαγνίσῃ διὰ τοῦ κύρους της!... Βραδείως ἀνῆλθεν τὴν κλίμακα οἱ ἀγγενοὶ βραδύτερον ἀκόμη, ἀσθμαίνων καὶ ὑπογογγύζων ὁ γέρων ἐφημέριος μετὰ μικροῦ παιδίου, φέροντος ὑπὸ μάλης τὸ

πετραχήλιον καὶ τὸν Ἀπόστολον. Ψιθυρισμοὶ ἠκούσθησαν, σάλος τις ἐλαφρὸς καὶ μετ' ὀλίγον βαρὺς πυροβολισμός, βυθθεῖς ἐξ ἑνὸς παραθύρου, ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς κωμοπόλεως τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου.

Ε'.

Οἱ καρραγωγεῖς.

Ὁ τῆξις τῶν καρραγωγέων ἦτο τότε πυκνὴ, πυκνοτάτη ὡς φάλαγξ πολεμικῆ. Σχεδὸν δὲν εὐρίσκετο ἄνθρωπος καθ' ὅλην τὴν κωμοπολιν, ὅστις τοῦλάχιστον μίαν φοράν εἰς τὴν ζωὴν του δὲν μετῆλθε τὸ βαρὺ τοῦτο ἐπάγγελμα. δὲν ἐξευξε κάρρον ἢ δὲν ὠδήγησεν ἵππον. Εἰς τὰ μέρη αὐτὰ ὅπου ἡ συγκοινωνία δὲν εἶνε πολὺ ἀνεπτυγμένη, ὅπου δὲν συνέρχεται σωρεία ἀτόμων καὶ συνεπὲς δὲν παράγεται ποικιλία ἀναγκῶν, οἱ ἄνθρωποι περιορίζονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς ἓν ἐπάγγελμα τὸ ὅποιον εὐρίσκουν πατροπαράδοτον. Εἰς αὐτὸν δὲ τὸν κανόνα ἐμμένουν πιστοὶ ὡς εἰς θρησκείμα. Τὸ πατροπαράδοτον εἶνε δι' αὐτοὺς ἱερά παρακαταθήκη, ἣν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μετακινήσῃ ἢ νὰ μεταβάλῃ τὸ παράπαν. Κ' ἐπειδὴ εἰς καθὲ ἀυλὴν τῆς κωμοπόλεως ὑπῆρχε κ' ἓν κάρρον, εἰς καθὲ ἀχυρῶνα εἰς ἵππος καὶ εἰς καθὲ οἰκίαν ἀνηροτημένον ἀπὸ τοῦ τοῖχου τὸ μαστίγιον τοῦ πατρὸς, ὁ υἱὸς μόλις ἠλικιούμενος, ὤφειλε ν' ἀναλάβῃ τὸ μαστίγιον, νὰ ζεύξῃ τὸ κάρρον καὶ νὰ τρέξῃ εἰς ζήτησιν ἐργασίας· ὅποσιν δὲ ἐπιρροὴν ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο εἰς τὸν τόπον δύναται τις νὰ φαντασθῆ μανθάνων ὅτι καὶ σήμερον ὅλα τὰ παιδιὰ, ἀνεξαιρέτως πάσης κοινωνικῆς τάξεως, εὐρίσκουν μαγίστην εὐτυχίαν ἂν ἔχουν ἓν καλὸν μαστίγιον, τὸ ὅποιον νὰ κροταλίζουσι ἀπειλητικῶς, ὠδηγοῦντα τοὺς συνομήλικους των ὡς δῆθεν ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ καὶ νὰ φωνάζουσι μεταβάλλοντα ἐπὶ τὸ σοβαρώτερον τὴν φωνήν:

— Βάρδα ἔμπρός!... εἰ, ἔμπρός μὴ σὲ κόψ' ἡ βόδα!...

Ἄ! ἔχει τῷ ὄντι γόητρον τὸ ἀναθεματισμένον αὐτὸ ἐπάγγελμα! Ὅσον βαρὺ καὶ ἐπίπονον εἶνε, τόσον διασκεδαστικὸν καὶ ἀμέριμον καθιστᾷ τὸν βίον. Ὁ καρραγωγεὺς ἔχει τὴν λεβεντιαν του, τὴν βώμην τοῦ σώματος καὶ τὴν ἐπαρσιν τῆς ψυχῆς, τὰ ὅποια προσλαμβάνει ἐξ αὐτῆς τῆς βαρείας ἐργασίας του. Ἐπειτα ἔχει τὸν βίον ἐλευθερόν· δὲν κλείεται ἐντὸς πνιγρῶν τοίχων, οὔτε καθηται ὡς πεδικλωμένος ἵππος ἐπὶ ὄρας ἀκίνητος, ἀλλὰ κινεῖται, κοπιάζει καὶ ἀναπνέει ἐλευθερόν ἀέρα· ζῆ μὲσω τῆς φύσεως δεχεται τὰς διαφόρους ἐπηρείαις της καὶ τραγωδεῖ πάντοτε ὅπως τὸ πτηνόν. Κ' ἐνῶ κινεῖται ὅλα αὐτὰ, συγχρόνως γεμίζει καὶ τὸ κεμερί του, οἰκονομεῖ τὴν οἰκογενεῖάν του, συλλέγει τὴν προῖκα τῆς ἀδελφῆς του καὶ φροντίζει διὰ τὰς διασκεδάσεις του.

Πρὸ μικροῦ μόλις ὁ καρραγωγεὺς ἦτο ἡ με-

τοχευτική μηχανή, ἡ μεταφέρουσα ἐκ Πατρῶν καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν, τῆς προμηθείας τῆς ἐμπορικῆς μεγαλοπόλεως. Ἀπὸ τοῦ λινοσπόρου καὶ τῆς ὀρύξης μέχρι τοῦ καταρῆ καὶ τῶν χρυσῶν καρφιδίων ἀπὸ τῶν σάκκων τῆς ἀγνῆς μέχρι τῶν χαρτοδεμάτων τῆς πούδρας ἀπὸ τοῦ ἐρυθροδανου μέχρι τοῦ ὑδραργύρου παρελαμβάνεν ὅλα ἀναμῖξ ἐν γονδροειδεῖ καὶ ἀλληλενδέτω ὄγκῳ ἐντὸς τῆς βρεῖξς μηχανῆς του, τῆς κολιωμένης ἐπὶ δύο ὀγκωθῶν τροχῶν καὶ συρομένης ὑπὸ ῥωμαλέου ἵππου καὶ ἀπέθετεν αὐτὰ ἀνὰ τὰς κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία, μέχρι τῆς στάνης τῶν ἀγροτῶν καὶ τῆς κλύθης τῶν ποιμένων. Ἄπ' ἐκεῖ πάλιν διὰ τοῦ ἰδίου μέσου μετέφερον εἰς τὴν μεγαλόπολιν τὰ προϊόντα τοῦ ἀγροῦ καὶ τῆς κτηνοτροφίας, πᾶν τὸ περιττόν εἰς τὸν χωρικὸν καὶ ποιμενικὸν βίον. Οὕτως ὁ καρραγωγεὺς ἐν ἀγνοίᾳ του ἐγένετο ὁ ἐκπολιτιστῆς τῶν μεσογείων μερῶν, τὸ μέσον δι' οὗ ἐφθάνεν ἐν πολυποικίλῳ καὶ θαυμάσιῳ παραστάσει, ἡ πρόοδος καὶ ἡ εὐμακρία μέχρις αὐτῶν.

Καὶ δὲν ἔκαμε μόνον τοῦτο. Ἦτο συγχρόνως ὁ ἐπιτήδειος σκακπανεύς, ὁ διανοίγων δρόμους μεταξὺ τῶν τελεμάτων καὶ τῶν στενωπῶν καὶ διευκολόνων τὴν συγκοινωνίαν. Ἐπρεπε νὰ προηγηθῆ αὐτὸς μὲ τὸ κάρρον του διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ ὁ ἀμαξήλατος μὲ τὴν εὐθραστον ἀμαξάν του. Κατέβαλεν ὅλην του τὴν οὐδέρκειαν εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν στερεοῦ ἰδάφους· καθίστα τὰ τελεμάτα βατὰ διὰ τῆς συσσωρεύσεως κλημάτων, ἀνεύρισκε τοὺς καταλλήλους πόρους τῶν ποταμῶν καὶ βενιμάτων καὶ ἤρυνε τὰ στενά μεταχειριζόμενος ὡς αἰνῆν τοὺς τροχοὺς τῆς μηχανῆς του καὶ ὡς πρῶτα τὴν θυμοσοφίαν τοῦ ἵππου του. Οὕτω ἂν ὑπάρχουν δρόμοι ἐν Ἠλείᾳ σήμερον ὀφείλονται εἰς τοὺς καρραγωγεῖς.

Εἶνε ἀληθές ὅτι διὰ νὰ κατορθωθῆ τοῦτο ἐχρειάζοντο κόποι καὶ ὑπομονὴ μεγάλη καὶ δυναμειὶς πολλαί. Τούτων ὅμως οὐδὲν ἴσπερ οὐνοὶ οἱ καρραγωγεῖς. Καθ' ὁμίλους ἐκτελοῦντες τὰ ταξείδια τῶν ἐλκμάθων ἐκάστος τὰς προφυλαξίς καὶ τ' ἀναγκαῖα βοηθήματα ὥστε εἰς πᾶν ἐμπόδιον ὅλοι ἐσπεύδον καὶ συνειργάζοντο προθύμως διὰ τὴν κοινὴν εὐκολίαν. Διότι τὰ ἐμπόδια ὅλους τοὺς καρραγωγεῖς ἐνδιέφερον ἄν ἐκοπιάζον σήμερον ἐδῶ οἱ μὲν, ἐκοπιάζον αὐριοὶ παρῆκει οἱ ἄλλοι, ὥστε ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν σιωπηλῶς ὠμολογημένων ποῦς τις συνασπισμὸς καὶ ἀλληλεγγύη καθηκόντων.

Εἰς τὴν ταξιν αὐτὴν τὴν ἐργατικὴν κ' ἐπωφελῆ ἀνῆκε καὶ ὁ Γεώργιος Βραναῖς. Καὶ οὗτος διεδεγθη εἰς τὸ στάδιον τοῦ καρραγωγεῖς τὸν πκτήρα του, ὅστις πρὸ δεκαετίας μετὰ τοῦ Σκαπτικῆ ἐφῆρε τὸν πρῶτον κάρρον εἰς τὴν κωμοπόλιν κ' ἐχάραξε τὴν πρῶτην ἀμαξίτην ὁδόν. Ὁ νεανίας κατεῖχε πᾶν ὅ τι θεωρεῖται μεταξὺ τῶν καρρα-

γωγέων ὡς ἰδανικὴ τελειότης ἦτο ῥωμαλέος κ' ἐργατικός, εἶχεν ἑλαφρὸν κάρρον καὶ εὐψυχον ἵππον. Καὶ τὸ καλλίστον, δὲν ἐπαίρετο καθόλου δι' αὐτὰ του τὰ προσόντα. Κατὰ τὰ ταξείδια του, εἰς τὴν Μακρόλασπην λόγου χάριν ἢ εἰς τοῦ Μάνου, μέρη ἐπικίνδυνα καὶ φοβερά εἰς τοὺς καρραγωγεῖς ὅσον ὁ Μαλέας καὶ ὁ Καφηρεὺς εἰς τοὺς ναυτιλλομένους, διότι τὸ χῶμα μὲ τὴν πρῶτην βροχὴν λαμβάνει φοβεράν ἀπορροφητικὴν δύναμιν, συνέβαινε συχνὰ νὰ κολλοῦν τὰ κάρρα καὶ τ' ἀδύνατα ἵππάρια τῶν συντροφῶν του. Ὁ Βραναῖς δὲν ἐτύπε τὸν ἵππον του νὰ φύγῃ καὶ ν' ἀφήσῃ τοὺς ἄλλους νὰ παιδεύωνται μέχρις οὐ ξεκολλήσουν, ἀλλ' ἔμενε καὶ ἐζεύγνε προθύμως τὸν ἰδικόν του ἵππον εἰς τὰ κάρρα ἐκεῖνα κ' ἐχώνετο μέχρι τῆς κοιλίας εἰς τὰ τελεμάτα διὰ νὰ ὠθήσῃ τοὺς τροχοὺς ἢ νὰ μεταφέρῃ ἐπὶ τῶν ὄμων τὸ φορτίον. Αὐτὴ του ἡ κατασκευὴ, συννοηθεμένη καὶ ὑπὸ εὐψυχίας, διὰ τῆς ὁποίας πολλὰκις καθίστατο σεβαστὸς εἰς τοὺς κτηγούρους του, ἔκαμνον τὸν νέον ἀγαπητὸν πολὺ καὶ ζηλευτὸν μεταξὺ τῶν καρραγωγέων. Ὡστε τὸ ἀτύχημα του τὸ ἠσθάνθησαν ὅλοι ἤδη ὡς νὰ ἐνδιέφερον αὐτοὺς ἀτομικῶς. Ἠγανάκτησαν, διότι περιεφρονήθη ὁ σύντροφός των καὶ ἤρχισαν τὴν λεπτομερῆ ἀνατομὴν τῆς οικογενείας Στριμμένου καθ' ὅλου καὶ κατὰ μέρος. Κόκκος σίτου μεταξὺ τῶν ὀδόντων τοῦ μύλου δὲν συνεκλήθη, δὲν συνεθλίθη, οὔτε συνετριβή τὸσον ποτὲ ὅσον ἡ ἀτύχησ αὐτῆς οικογενείας μεταξὺ τῶν ἀγροίκων ἐκεῖνων γλωσσῶν. Κ' ἔχουσι φοβεράν γλώσσαν οἱ καρραγωγεῖς, διαβολικὸν νοῦν εἰς τὸ νὰ ἐφευρίσκουν κκαλογίας! Παντοῦ εἰς τὰ οἰνοπώλαια, εἰς τὰ κερνεῖα, εἰς τὰ ταξείδια τῶν ἄφρονων ἐδῶ κ' ἐκεῖ διαπύρους περιόδους καταγγελίων. Ἡ μοχθηρία ἐφθασε μέχρι τῆς κλίνης τῶν δύο γερόντων. Ἡ ἀσελγεία ἐίρπυσεν ἐπὶ τοῦ παρθενικοῦ καὶ ἀγνοῦ ἀτόμου τῆς Ἀνθῆς· σφραγίς αἰσχρᾶς ἀχαριστίας ἐπέτεθη ἐπὶ τοῦ εὐήθους μετώπου τοῦ Νικολοῦ. Εἰς τοῦτο δὲ συνειργάζετο προθύμως καὶ ἡ σατανικὴ γλώσσα τῶν γυναικῶν, περιβαλλούσα ἐπιστήματα καὶ συνδυασμοὺς ἐποχῶν μετ' ἐκτάκτου πειστικότητος, οἶαν θὰ εἶχεν ἡ Εὐὰ ἐνῶ παρέσυρεν τὸν Ἀδὰμ εἰς τὸ ἀμάρτημα.

Οὕτω τὸ πλεῖστον μέρος τῆς κωμοπόλεως ἐξηγήθη σύσσωμον ἐναντίον τοῦ γαμου τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Νικολοῦ. Καὶ δὲν συνέβη τοῦτο ἄπλος καὶ μόνον χάριν τοῦ Βραναῖ. Ἄν ἡ Ἀνθῆ ὑπανδρεύετο ἐν ἄλλῳ παντοσε θὰ καταδικαζέτο, ὡς ἀρνηθεῖσα τὸν ἔρωτα της, θὰ ἐκρινετο ὡς ἑλαφρομυκλὸς γυνή, ἀλλὰ δὲν θὰ κατηγορεῖτο τὸσον. Θὰ ὑπῆρχον καὶ πρακτικοὶ ἄνθρωποι νὰ τὸν δικαιώσουν. Ἀλλὰ τῶρα δὲν ἠδύναντο νὰ δικαιώσουν τὸν κυρ Παναγιώτην Στριμμένον, ἕνα ἐκ τῶν πλουσιωτέρων ἐμπόρων τῆς

κωμοπόλεως, ὅστις ἐθύσασε τὴν θυγατέρα του εἰς τὸν Νικολόν. Εἰς τὰς μικρὰς κοινωίας δὲν ἀρκεῖ ὁ πατήρ νὰ ἐκτιμήσῃ τὰ προσόντα ἐνὸς νέου διὰ νὰ τὸν κάμῃ γαμβρόν του, χρειάζεται νὰ ἴδουν κ' ἐκτιμήσουν τὰ προσόντα αὐτὰ καὶ οἱ ἄλλοι συντοπίται, νὰ δώσουν σιωπηλῶς καὶ αὐτοὶ τὴν συγκατάθεσιν των. Ἐδῶ ὅμως οἱ χωρικοὶ δὲν ἔδωσαν τὴν συγκατάθεσιν των. Ἡ ἐμπορικὴ δεινότης τοῦ Διεβριώτου, ἧτις ἐμάγευε τὸσον τὸν Στριμμένον ἐξήγειρε τὰς σφοδρότερας ἀντιπαθείας αὐτῶν. Ὁ καρραγωγεὺς Στάμος δὲν ἦτο τὸ πρῶτον οὔτε τὸ τελευταῖον θῦμα, τὸ ἠποῖον κατεβόα ἐνκντίον τῶν ἀρπακτικῶν διαθέσεων τοῦ γαμβροῦ. Οὕτω δὲ ὁ Νικολὸς παρέσυρε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ βάρκαθρον τοῦ ἀναθέματος καὶ τὸν Στριμμένον καὶ τὴν γυναῖκά του καὶ τὴν Ἀνθῆν. Καὶ ὁ Βραναῖς ὑψοῦτο ἀντιμέτωπος αὐτῶν, ἀναξιοπαθούσα θεότης, χαρακτηρῆ ἐξιδανικευμένος ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν συμπατριωτῶν του.

Ἔστιαι συνέμια

ΑΝΑΡΘΡΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΕΑΣ.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΒΑΡΒΑΡΟΙ

Ἡ ἰδέα ἴσως θὰ φανῇ παράδοξος, ἀλλὰ νομίζω ὅτι μελαγχολικώτερον ἀνάγνωσμα δὲν ἦδύνατο νὰ παρασχῇ ἢ Ἐστία εἰς τοὺς ἀναγνώστας της ἀπὸ τὸ ἐν τινὲς παρελθόντων αὐτῆς φύλλων σύντομον ἀρθρίδιον περὶ τῶν ἐν Παρισίοις τελεσθέντων ἐσχάτως ἀθλητικῶν ἀγῶνων τῶν γάλλων ἐφέδων. Πολὺ ὅμως μελαγχολικώτερα θὰ ἦτο ἢ ἐκ τῶν ἀγῶνων τούτων ἐντύπως εἰς Ἕλληνας ἀναγνώστας, ἔχοντας κάποιαν συνείδησιν τοῦ ἐθνικοῦ τῶν ἐνόματος, ἂν τὴν περιγραφὴν αὐτῶν καὶ τὴν ἀπεικόνισιν δὲν ἔβλεπαν μόνον εἰς τὴν περιληπτικὴν καὶ βραχεῖαν σημείωσιν τῆς Ἐστίας, ἀλλ' εἰς τὰ ὀλόκληρα ἰδιαίτερα φύλλα, ἅτινα αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἀφείρωσαν πρὸς τοῦτο. Πράγματι, ὁ ἀναγνώσκων ταῦτα τὰ φύλλα, θὰ ἐνόμιζε σχεδὸν ὅτι παραισθήσεως θῦμα ἔγινε καὶ ὅτι πιστεύει ὅτι ἀναγινώσκει ὡς περιγραφὴν τῆς γαλλικῆς αὐτῆς πανηγύρεως δὲν εἶνε ἢ αὐτὴ ἢ εἰκὼν ἀρχαίας τινὸς ἐλληνικῆς ἐστῆς, τελομένης ὄχι παρὰ τοῦ θολοῦ Σηκουάνα, ἀλλὰ παρὰ τοῦ διαυγοῦς Ἀλφειοῦ ἢ τοῦ συσιίου Εὐρώτα τὰς δροσερὰς ὄχθας. Τὸν χαρακτηρὰ δὲ τοῦτον τῆς πανηγύρεως ἀκριβῶς ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐξάφρουσι καὶ οἱ γάλλοι, καὶ τοὺς ἀγῶνας τῶν αὐτῶν σκῶς ἐνασμενίζουσι παραβάλλοντες πρὸς τὰ Ὀλύμπια ἢ τὰ Ἰσθμια, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὴν περὶ μεταβολῆς τοῦ συστήματος τῆς ἀγωγῆς ἐν Γαλλίᾳ κίνησιν πρὸς τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς καὶ τὰ δόγματα τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ συνδέουσι καὶ ἀνάγουσι. Τὰς ἀρχὰς αὐτὰς καὶ τὰ δόγματα, ἐξ ὅλων τῶν συγχρόνων ἐθνῶν, κυρίως ἢ Ἀγγλία ἐφαίνετο νὰ ἐκληρονόμησεν ἀλλὰ μετ' αὐτὴν ἢ Γερμανία, συμφωνότερον κάπως πρὸς τὸ ἴδιον ἑαυτῆς πνεῦμα, καὶ σήμερον ἢ Γαλλία θεωρουδέστερον, λαμπρότερον καὶ πιστότερον, τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν ὡς ὅρον ὑπάρξεως ἔκριναν καὶ τὴν ἀπομιμήσιν αὐτῶν ὡς ἐθνικὴν ἀνάγκην ἀπαραίτητον καὶ ἀναπόφευκτον ἐκλήρυσαν.

Περίεργον δὲ ὄντως εἶνε τὸ φαινόμενον αὐτὸ λαῶν, εἰτινες ὅσον προάγονται εἰς ὕψος πολιτισμοῦ καὶ θάινουν πρὸς δυσπροσίτου προόδου τρίβους, ἐπὶ τοσοῦτον στρέφουν τὸν νοῦν καὶ τὰ βλέμματα πρὸς τὰ ὀπίσω, πρὸς τὴν παλαιὰν τοῦ πολιτισμοῦ κσιτίδα, τὴν πρῶτην αὐτοῦ τροφόν, καὶ ἀπ' αὐτῆς πάλιν μετὰ τὸσους αἰῶνας ζητοῦν τὸ μυστήριον τῆς παρατάσεως τῆς ζωῆς αὐτῶν καὶ τῆς διατηρήσεως τοῦ πολιτισμοῦ των.

Μετὰ πάροδον ἀπέιρου χρόνου, μόλις σήμερον κατενόησαν, καὶ τ' ὁμολογοῦν ἄνευ αἰδοῦς ψευδοῦς καὶ προσπεποιημένης, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀρχῆθεν εἶχαν ἐννοήσῃ, ὅτι ἀληθῆς πολιτισμὸς δὲν δύναται νὰ ἀνομασθῆ παρὰ ἐκεῖνος, ὅστις στηρίζει τὰ θεμέλια αὐτοῦ ἐπὶ δύο βάσεων ἰσοδυνάμων, τῆς ἀναπτύξεως ὅσον τὸ ἐφικτὸν τοῦ τε πνεύματος καὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ταυτοχρόνου θεραπείας τοῦ σώματος ὅσον οἶεν τε, ἐν παραλλήλῳ μοίρᾳ. Ἡ γαλλικὴ δημοκρατία, δὲν διστάζουσι νὰ διαλαλοῦν μεγαλοφῶνως οἱ ἐν Γαλλίᾳ πρωτοεργοὶ τοῦ κινήματος, δὲν εἶνε προωρισμένη νὰ ζῆσῃ παρὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν, κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς ἀθηναϊκῆς, ἀποδώσῃ, ὡς εἰς τὸ πνεῦμα, καὶ εἰς τὸ σῶμα τὰς ὑψίστας τῶν τιμῶν καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ μέριμναν ἀναδείξῃ ὡς τὴν κυριωτάτην καὶ πρωτίστην τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν ὑποχρεώσεων. Οἱ Ἕλληνες, εἰτινες τὰ ἤξευραν ὅλα, καὶ ὅσα ἀκόμη δὲν ἤξευραν τὰ ἐμάντευαν, εἶχαν ἀναγάγῃ τὴν σωματικὴν καίθευσιν εἰς περιωπῆν, εἰς ἣν κανὲν νεώτερον ἔθνος δὲν ἀνήγαγεν αὐτὴν. Διὰ τὴν διδασκαλίαν μας, οἱ ἐγκύπτοντες νοχθημερῶν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων, δὲν ἐνόησαν ἀκόμη πῶς ἐσκέπτοντο οὗτοι; Εἶνε ἀνάγκη ν' ἀποκτήσωμεν καὶ ἡμεῖς τοὺς ὀλυμπιακοὺς μας ἀγῶνας. Διὰ τῆς κώπης ἐκέρδιζον οἱ παλαιοὶ λαμπρότατος ναυμαχίας καὶ διὰ θρακῶς ἀνδρῶν ἀνεχαίτιζον ἐκατομμύρια. Ἐξιομαχούνην, ἐδισκοβόλου, ἐπέξουσιν, ἐπάλαιον. Οἱ δρομεῖς των ἀνήγγελλον τὰς νίκας, μεθ' ἧς σχεδὸν ταχύτητος καὶ ὁ τηλεγράφος ἡμῶν. Οἱ πυγμαχοὶ των θὰ ἠδύναντο νὰ διδάξουν ὅλους τοὺς ἀγγλοὺς γρονθοκόπους. Ἐθνημύργουν ζῶντα σώματα κατὰ πάντα ἀντάξια τῶν μαρμάρων τοῦ Φειδίου. Καὶ τοῦτο δὲν ἐμπόδιζεν αὐτοὺς ποσῆς νὰ καταλίπουν εἰς τὸν κόσμον τὰ ὠραιότερα ποιήματα, τὰ ἐξοικωτέρα ἐργα, ἅτινα παρήγαγε μέχρι τοῦδε ἡ ἀνθρωπότης. Ὁ τέλειος ἄνθρωπος εἶνε ἐκεῖνος ὅστις ὅπως ὁ Εὐριπίδης, ἡμπορεῖ νὰ γράψῃ τὴν Ἰφιγένειαν, διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς, δι' ἧς πρὸ ὀλίγου ἐκέρδισε τὸν στέφανον τοῦ Ὀλυμπιονίκου. Καὶ τὸ γαλλικὸν ἔθνος τείνει πρόθυμον οὗς εἰς τὸ κήρυγμα, καὶ ἐξανίσταται κατὰ τῆς πλάνης εἰς ἣν ἦτον εἰς τῶρα δυθισμένος καὶ τοῦ ληθάργου εἰς ὃν ἐκυλίετο, καὶ ἀσχολεῖται πυρετωδῶς ν' ἀποκτήσῃ τὰς πανομοιότυπους ταῖς ἀρχαίαις πανηγύρευσιν καὶ αὐτῶν, καὶ τὴν λατρείαν τοῦ σώματος ἀναστήλῃ ἐν ὑψηλῇ, ἐν τῇ αὐτῇ γραμμῇ ἐφ' ἧς ἵσταται τῆς λατρείας τοῦ Νοῦ τὸ εἶδωλον.

Ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, τί κάμνουν ἄρα γε ἐκεῖνοι οὗς θὰ ἐνόμιζε τις ἀκριβῶς τοὺς φυσικωτέρους κληρονόμους τοῦ πνεύματος τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ, ἐκεῖνοι εἰς οὗς λογικῶς θὰ ἐπίστευε τίς ὅτι μετεδῶθη μετὰ τοῦ αἵματος ἀκραϊφνεστέρα καὶ ἐναργεστέρα καὶ ἡ ἀντίληψις τῆς ζωῆς, ὁποῖαν ἐννόουν

